

HRVATSKI VOJNIK

Broj 49. Godina II. 2. rujna 2005.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•CHF 3,50•SIT 430,00•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

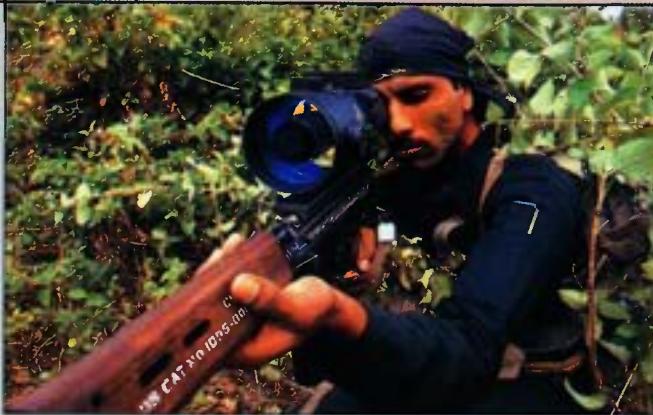
Rotacija hrvatskog kontingenta u Afganistanu

Kao i svaki put do sada, povratak s brojnim pohvalama

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
9 771330 500003

NEW DELHI

Indijsko-ruska vježba specijalaca

Indijsko ministarstvo obrane je 30. kolovoza priopćilo da će se na indijskom teritoriju sredinom listopada održati dosad najveća zajednička vojna vježba s Rusijom, i to u pustinji Thar, na granici s Pakistanom. Vježba će trajati tjedan dana, uz sudjelovanje specijalnih postrojbi u "antiterorističkim operacijama s uporabom aviona i helikoptera". Cilj vježbe je postizanje "interoperabilnosti između kopnenih snaga", koja bi mogla poslužiti u "mogućim budućim međunarodnim peacekeeping operacijama u trećim zemljama". Ruska specijalna bojna će imati otprilike 800 vojnika, a isti broj imat će i indijska strana.

DUBLIN

IRA mora zatvoriti oružarnicu

Irski ministar pravde Michael McDowell je pozvao pripadnike IRA-e da poštuju zadanu riječ i riješe se svog arsenala oružanja. Taj proces, "koji će započeti i završiti u bliskoj budućnosti" nadgledat će i provesti neovisna međunarodna komisija. Prema McDowellu, IRA-ina oružarnica sadrži i projektili zemlja-zrak i semtex-eksplozive tijekom godina prokrijumčarene iz Libije, SAD-a i istočne Europe. IRA se 28. srpnja obvezala da će se za svoje ciljeve odsad boriti isključivo mirnim putem.

VILNIUS

Litvanske financijske dvojbe

Vaclavas Stankevičius (na slici), čelnik Odbora za NATO litvanskog parlamenta, savjetovao je svoju Vladu ili da poveća izdvajanja za obranu ili da razmisli o participiranju litvanskih snaga u Iraku. Tamo se, inače, nalazi oko 100 Litvanaca. "Očito je da se financijska izdvajanja ne podudaraju s našim obvezama prema NATO-u", izjavio je Stankevičius, ne spominjući Afganistan, gdje Litvanci predvode NATO tim za obnovu, što je prvi put da je baltička zemlja na čelu jedne takve misije. Reakcija ministra obrane Gediminasa Kirkilasa bila je optimistična, s "nadom da Litva neće biti prisiljena na radikalne mјere prestanka misije", te da će državni proračun sljedeće godine naći "izvore za veće financiranje vojske".

SKOPLJE

Iz vojske u policiju

Makedonska policija je 29. kolovoza od vojske preuzeila nadzor 850 kilometara dugih državne granice, i to kao dio reformi koje bi trebale pripremiti Skoplje za ulazak u NATO i EU. Proces je počeo još u svibnju 2004., a okončan je ceremonijom u Ohridu. Pripadnici vojnih postrojbi (njih oko 1400) koje su nadzirale granice uglavnom će se priključiti policiji i tako nastaviti sa sličnim poslom.

DHAKA

Spas nakon četiri tjedna

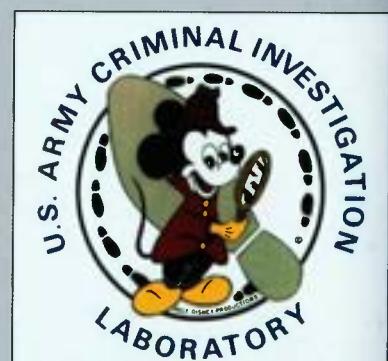
Patrolni brod bangladéške ratne mornarice ovaj je tjedan spasio trojicu izletnika sa Sejšela koji su gotovo četiri tjedna plutali izgubljeni na moru u svom brodiću koji je pokvario motor i razderala jedra. Sve se to dogodilo nakon što su uletjeli u olju na putu prema otočiću Diego Garcia. Sva trojica bili su dobrog zdravlja, iako se brodić našao više od 3000 nautičkih milja daleko od njihovog otočja. Spasio ih je brod Padma, koji ih je prevezao u svoju bazu u bangladéškoj luci Mongla.

WASHINGTON

Nestašni laborant

Protiv djelatnika Laboratorija za kriminalne istrage američke vojske pokrenuta je istraga nakon što je priznao da je lažirao jedan od DNK testova. To je za sobom povuklo prepisivanje još 479 slučajeva koje je taj čovjek obradio otkad je u službi, uključujući i neke koji su doveli do sudjenja te zatvorske kazne.

Službeno je zatražena pomoć neovisnih istražiteljskih tvrtki, kako bi se dokazalo da je riječ "o izoliranim incidentima jednog djelatnika, koji ne uključuju nikakve probleme u sustavu općenito". Laborant, čije ime nije objavljeno, još je u siječnju 2004. bio suspendiran nakon što je u jednom od njegovih DNK testiranja došlo do pogreške, da bi u rujnu iste godine bio vraćen na posao. No, već u svibnju 2005. je osumnjičen za krivi unos podataka, a u srpnju je to i potvrdio priznanjem. Laboratoriј se nalazi u Fort Gillemu.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@mohr.hr)

Urednici rubrika: Marija Alvir

(marija.alvir@mohr.hr), Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Novinar: Leida Parlov

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogišić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-
platnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**AKD Tisak:**

AKD Agencija za komercijalnu

djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@mohr.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Rotacija hrvatskog kontingenta u Afganistanu**

Rotacija još jednog hrvatskog kontingenta koji sudjeluje u međunarodnoj mirovnoj misiji ISAF uspješno je provedena. Pripadnici VI. kontingenta preuzeeli su svoje dužnosti, a V. hrvatski kontingent nakon šest mjeseci provedenih u ISAF-ovoј misiji sretno se vratio u domovinu

Strana 4**Pripadnici 4. korpusa HKoV-a na 8. maratonu lada "Neretva 2005"**

Ove se godine prvi put među 41 lađom zavijorila i zastava 4. korpusa HKoV-a.

Među više od 600 natjecatelja iz svih mjesto doline Neretve, posada OS-a zauzela je vrlo dobro 13. mjesto

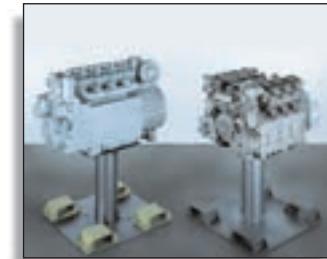
Strana 8**Središte za obuku i doktrinu logistike**

Zahvaljujući timskom radu u Središtu te kvalitetnoj suradnji unutar sustava i izvan njega, vjerujemo da će naši logističari i dalje ostati "siva eminencija" sustava - "nevidljivi", ali od presudne važnosti

Strana 12**HPD - kompaktni motor velike snage**

Postojeći vojni zahtjevi za lakim borbenim vozilima, koja se mogu prevoziti zračnim putem, traže smanjenu težinu i veličinu njihovih komponenata.

Među tim komponentama motor zbog težine i veličine čini jednu od važnijih stavki

Strana 22

Naslovnicu snimio Dubravko KOVAC

Rotacija hrvatskog kontingenta u Afganistanu

Rotacija još jednog hrvatskog kontingenta koji sudjeluje u međunarodnoj mirovnoj misiji ISAF u Afganistanu uspješno je provedena. Pripadnici VI. kontingenta u čijem su sastavu u Afganistan oputovali i predstavnik Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija i MUP-a, a prvi put i naš sanitetski tim, dio zajedničkog hrvatsko-albansko-makedonskog sanitetskog tima definiranog Američko-jadranskom poveljom, preuzeли su svoje dužnosti, a V. hrvatski kontingenat nakon šest mjeseci provedenih u ISAF-ovoj misiji sretno se vratio u domovinu

napisala i snimila
Leida PARLOV

Specifičnost VI. kontingenta je u tome što je u njegovom sastavu u misiju ISAF otisao i naš sanitetski tim. Čelnica tima je satnica Vesna Majić, dr. med. a tim broji četiri člana. Radit će u sastavu ve-like multinacionalne bolnice u kabulskoj zračnoj luci

Kao i svaki put do sada, povratak s brojnim pohvalama

dok su se u ranim popodnevnim satima tog 23. kolovoza pripadnici VI. kontingenta oprštali od svojih najmilijih, negdje na drugom kraju svijeta u središnjoj Aziji, u zemlji s poviješću i kulaturom starijom od 5000 godina koju sada zovemo Afganistan, a koja se tijekom svoje bogate, ali i brojnim ratovima obilježene, povijesti zvala i Aryana i Khora-san, pripadnici V. hrvatskog kontingenta spremali su se za povratak u domovinu. Ispraćaj VI. kontingenta priređen je u vojarni "Croatia", a osim članova njihovih obitelji ispratili su ih ispred MORH-a i OSRH-a državni tajnik Mate Raboteg, zamjenik načelnika GS OSRH-a general pukovnik Slavko Barić i načelnik Uprave vojne policije brigadir Ivan Jurić. Poželjeli su im sve najbolje i da kao i njihovi

prethodnici dostoјanstveno predstavljaju oružane snage naše zemlje u multinacionalnoj brigadi a koja je, zahvaljujući profesionalnom radu svih naših kontingenta, postala i te kako poznata. Prvi put na ispraćaju jednog kontingenta bili su i predstavnici Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija i Ministarstva unutarnjih poslova, nacionalni koordinator za NATO Pjer Šimunović i pomoćnik ministra unutarnjih poslova Filip Dragović. Naime u VI. kontingentu uz pripadnike OS-a, u Afganistan su oputovali i predstavnici Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija i MUP-a, Ivan Velimir Starčević i Zdravko Varzić koji će raditi u provinčijsko-rekonstrukcijskom timu u Fejzabadu na jugoistoku Afganistana. Kako nam je rekao gospodin Star-

čević koji će biti na dužnosti zamjenika direktora za civilne poslove riječ je o svojevrsnom civilno-vojnom timu, a zadaća civilnog dijela je da radi na obnovi zemlje i to strogo u suradnji s međunarodnom zajednicom, lokalnim vlastima i središnjom vlasti u Kabulu. Obojica su istaknuli kako im je MORH puno pomogao u pripremama oko odlaska. Specifičnost VI. kontingenta je u tome što je u njegovom sastavu prvi put u međunarodnu misiju ISAF otišao i naš sanitetski tim, dio hrvatsko-albansko-makedonskog sanitetskog tima definiran Američko-jadranskom poveljom. Čelnica tima je satnica Vesna Majić, dr. med. a tim broji četiri člana. Radit će u sastavu velike multinacionalne bolnice u kabulskoj zračnoj luci pod vodstvom Grčke. Doktorica Majić ostavila je dojam vrlo sigurne i visokoprofesionalne osobe koja nam je na pitanje o zadaćama tima rekla da su one strogo definirane i da će raditi sve one poslove koje inače radi svaka hitna služba, a jedina razlika je u tome što će raditi u multinacionalnoj sredini što je izazov, ali i velika odgovornost. Ni najmanje ne sumnja u profesionalnost i stručnost svojih kolega, kako naših tako i onih u Kabulu, a naravno najveća joj je želja da najmanje posla ima s pripadnicima našeg kontingenta.

Osmosatni let iz noći u dan

Kako se približavalо vrijeme za odlazak i nestrljenje je sve više raslo. I napokon, odlazak u zagrebačku zračnu luku, formalnosti prije leta, utovaranje opreme i najveća eksplozija adrenalina u trenutku kad se u 22 i 30 zrakoplov Air Adriatica

■ Državni tajnik MORH-a Mate Raboteg uručuje pohvale za dostoјnu prezentaciju Hrvatske u Afganistanu

V. HRVATSKI KONTINGENT

Bojnik Tihomir Zebec, zapovjednik V. kontingenta

Svi pripadnici V. kontingenta bili su iznimno dobri, svjesni svih svojih zadaća i dali su maksimalno sve od sebe da dostoјanstveno i časno predstavljaju OSRH-a. Tijekom našeg mandata bili smo vodeća nacija u multinacionalnoj satniji vojne policije, operativne postrojbe unutar multinacionalne brigade u Kabulu, što je bila velika obveza, ali i čast, pogotovo ako se uzme u obzir da nismo članica NATO-a. Prepoznani smo po zastavi, po načinu rada, prednosti. U Kabulu ima 36 nacija koje sudjeluju u misiji ISAF i svi oni znaju za Hrvatsku. Sudjelovanje u ovoj misiji važno je i zbog velikog međunarodnog iskustva.

Poručnik Robert Mikac, zapovjednik voda VP-a u V. kontingentu

Osjećam se jako dobro i velika mi je čast što sam dobio priliku da otidem u misiju. Ponosan sam i na sve ostale pripadnike V. kontingenta. Zajedno smo se trudili ispuniti našu misiju, pomoći afganistanskom narodu s kojima smo uspostavili jako dobru suradnju. Pripadnici OS-a drugih zemalja prihvatali su nas vrlo dobro i među njima smo prepoznani kao profesionalci koji svakoj zadaći pristupaju temeljito i savjesno. Mislim da sudjelovanje u misiji uvelike pridonosi profesionalnom razvoju, te da se upravo u takvoj multinacionalnoj sredini najbolje testiraju vlastite sposobnosti.

Skupnica Nataša Kadabec, V. kontingent

U ovu sam misiju otišla kako bih vidjela nešto novo, upoznala se s ljudima čiji se način života razlikuje od našeg. Zemlja mi se jako svidjela, ali ono što nikako neću zaboraviti su djeca. Zbog njih mi je od prvog do posljednjeg dana bilo teško. U pogledu im se vidi da traže pomoći, a ne možeš im pomoći. Dok sam bila u misiji osjećala sam se kao dio velike svjetske zajednice i to je osjećaj koji vas ispunjava ponosom.

Satnik Frano Tokić, pripadnik V. kontingenta

Ovo mi je druga misija i u Afganistanu sam video velike promake nabolje u odnosu na prije. Kabul je sada miran i sigurnosna situacija u zemlji je puno bolja nego 2003. kad sam u Afganistanu bio prvi put. Odlučio sam se za ponovni odlazak jer se u misijama može puno naučiti a stičena iskustva će mi pomoći u profesionalnom razvoju.

VI. HRVATSKI KONTINGENT

Poručnik Tomislav Kasumović, zapovjednik voda VP-a, VI. kontingent

Upoznau sam s onim što me očekuje, a kako je šest pripadnika ovog kontingeta već bilo u Afganistanu njihova su mi iskušta bila od velike pomoći. Ova zadaća je sastavni dio mog posla i mislim da je važna za moj daljnji profesionalni razvoj. Pripreme za odlazak trajale su oko četiri mjeseca, bile su vrlo temeljite i obuhvatne. Obuku se pokušalo što više prilagoditi realnim uvjetima koje možemo očekivati. Svjesni smo da svaki sljedeći kontingent mora potvrditi imidž hrvatskog vojnika kao vojnika koji može obaviti sve zadaće u svim uvjetima, a nimalo ne sumnjam u svoje ljude.

Razvodnik Stribor Imper, vodič pasa, VI. kontingent

Već sam bio u Afganistanu i to kao pripadnik prvog kontingenta i vratio sam se s dobrim iskustvima, a kako sam avanturičkog duha odlučio sam otići ponovno. Posebno mi je bilo zanimljivo raditi s pripadnicima OS-a drugih zemalja. Upoznao sam zemlju tako da vjerujem da ovaj put neću doživjeti kulturnoški šok kao tijekom prvog boravka u Afganistanu. Iako je obitelji moja odluka teško pala, oni ipak shvaćaju da sam profesionalni vojnik i da je ovo sastavni dio mog posla. Uvjeren sam da će i ovaj kontingent biti jednako dobar kao i prethodni jer mi jednostavno ne možemo loše raditi.

Skupnik Vedran Rožić, vojni policajac, VI. kontingent

Moj najveći motiv za odlazak u misiju je izazov, želja da se upoznam s drugom kulturom, te da pomognem ratom napućenom afganistanskom narodu. Pripreme su bile temeljite i vrlo učinkovite i vjerujem da ćemo opravdati povjerenje koje nam je ukazano te da ćemo sve zadaće uspješno obaviti. Odluku za odlazak donio sam zajedno sa svojom obitelji iako mi je bilo dosta teško jer imam suprugu u drugom mjesecu trudnoće i dvogodišnjeg sina. Radit ću na vojno-policajskim poslovima i očekivanja su mi velika.

Časnicički namjesnik Zoran Tkalac, VI. kontingent

U misiju odlazim sa željom da pomognem afganistanskom narodu. I nama je tijekom rata pomogla medunarodna zajednica, tako da mislim da i mi moramo pomoći drugima. Ujedno mi je kao profesionalcu čast i privilegija da kao pripadnik Hrvatske vojske otiđem u misiju. Iako mojoj obitelji nije bilo lako prihvati tu odluku, ipak su mi pružili maksimalnu potporu jer su shvatili da su motivi i ciljevi zbog kojih odlazim pozitivni. Zadovoljan sam s pripremama koje su bile kvalitetne kao i sa svojim kolegama koji su svi vrlo profesionalni, kolegialni i ovo je nešto najbolje što mi se dogodilo u nekoliko posljednjih godina.

Nadnarednik Vatroslav Trgovčić, VI. kontingent

Odlazim kako bih upoznao druge ljude, drugu kulturu i način života koji je različit od našega, i kako bih pomogao očuvanju mira u Afganistanu. Zadovoljan sam s pripremama tijekom kojih sam se upoznao s onim što mogu očekivati. Svi pripadnici kontingenta su vrlo složni i među nama vlada veliko međusobno povjerenje tako da mislim da neće biti problema i da ćemo sve zadaće uspješno obaviti.

odlijepio od piste i poletio u osam sati leta udaljenu zemlju o kojoj su svi puno slušali ali je još uvijek nisu vidjeli, a neposredni dodir s nekom zemljom za svakoga je poseban doživljaj i svatko ga proživi na svoj jedinstven i neponovljiv način.

Let je protekao više nego ugodno, a posada je bila vrlo srdačna, susretljiva, ali i što je jako važno iskrsna. Naime, u tjednu koji je prethodio ovom putu zaredale su se brojne zrakoplovne nesreće tako da je bio pravi melem za dušu kad je pilot rekao, onako kao da to nije ništa, da leti od 1973. godine, što bi, da se ne zamarate računanjem, bilo već pune 32 godine. Podatak koji ulijeva sigurnost i koji je odagnao svaki strah. Jedino zaustavljanje zbog tankanja goriva i smjene posade bilo je u Trabzonu, u Turskoj, tijekom kojeg smo naravno morali ostati u avionu, a tako je bilo i u povratku. Zahvaljujući vedrom vremenu tijekom leta

■ Pogled na Kabul iz zraka posebno je dojmljiv

doživjeli smo i nezaboravnu izmjenu dana i noći. Negdje iznad Bakua (Azerbajdžan), iza nas tamo na zapadu ostavili smo noć, a na našem putu prema istoku pratilo nas je dan. Prvi znak koji je nepobitno potvrdio da smo u afganistanskom zračnom prostoru bili su neprekinuti golemi planinski masivi koji su podsjećali na izbrušene granitne dijamante oštrih rubova i bespriječno glatkih ploha. Letjeli smo na visini od 11 000 metara, a oni su, činilo se, bili jako blizu. Negdje u usjecima tih magično privlačnih planina, koje hoćeš nećeš, bude osjećaj strahopštovanja, ali i nelagode, smjestila su

■ Radostan susret s najdražima

se malobrojna naselja poput nekakvih mirnih, nestvarnih oaza. Prvo što pada na pamet je kako ti ljudi uspostavljaju bilo kakvu komunikaciju s ostatom svijeta. Ali, oni žive tako i to kako povijest kazuje već 5000 godina.

Susret "starih" i "novih"

I onda Kabul. Geometrijski pravilno raspoređeni nizovi brojnih nastambi, jer se te građevine mogu jedino tako nazvati, potpuno identičnih s malim prozorima, te tu i тамо pokoja zgrada. Dominantne boje siva, prljavo-bijela i smeđa, a vegetacija oskudna. Jedino što je tu i тамо razbijalo tu jednoličnost boja bili su žuti i pokoji crveni automobil, vidjelo se to dobro iz zrakoplova, na kabulskim ulicama. Na vojni dio kabulske zračne luke sletjeli smo u 8 i 30 po afganistanskom vremenu. Inače vremenska razlika je dva i pol sata. Bilo je mirno, nekako opušteno i ugodno toplo, nimalo sporno. Bilo je i nešto lokalnog stanovništva, a po onome što su radili dalo se zaključiti, da su osoblje iz zračne luke. Pripadnici V. kontingenta već su nestrpljivo čekali tamo na drugoj strani u NATO-ovojo zoni odgovornosti gdje možete pristupiti jedino ako imate potrebna odobrenja i dokumentaciju. Oni željni izazova i avanture rekli bi da je to zona povlaštenih. Susret "starih" i "novih" bio je srdačan, ali onako na brzinu

jer za nešto više od sat vremena trebalo je istovariti i utovariti opremu, a toga je bilo doista mnogo i pripremiti se za povratak. Iz kabulske zračne luke poletjeli smo 24. kolovoza u 8 i 30 po našem vremenu, nešto kasnije nego što je bilo planirano. Tijekom leta popričala sam s "povratnicima" i zanimljivo je da su gotovo svi moji sugovornici, pa i oni koji su u Afganistanu bili već drugi put, rekli da bi se ponovno vratili jer svoj profesionalni razvoj vide upravo u sudjelovanju u mirovnim misijama. Posebno važnim ocijenili su multinacionalni karakter misije koji pruža mogućnost suradnje s pripadnicima OS-a drugih zemalja, uvida u to kako drugi rade i međusobnu razmjenu iskustava. Svi su bili jako zadovoljni s uspjesima koje je ostvario V. kontingenat. Iako je, kako je rekao zapovjednik V. kontingenta bojnik Tihomir Zebec, svakom zapovjedniku nezahvalna zadaća ocjenjivati rad svojih ljudi jer onjima uvijek misli sve najbolje, on ističe kako su svi pripadnici V. kontingenta bili iznimno dobri, svjesni svih zadaća koje su prihvaćali s maksimalnom odgovornošću i u svakom su trenutku znali da su pripadnici OSRH-a koje su dostoјanstveno i časno predstavljali. "Nadam se da će takav dojam imati i svi oni koji su pratili rad V. kontingenta i koji će ga ocjenjivati i brinuti o daljnjoj karijeri tih ljudi"- rekao je ne skrivajući zadovoljstvo bojnik Zebec koji je bio i zapovjednik mul-

tinacionalne satnije VP-a unutar multinacionalne brigade u Kabulu.

Ponovni susret s obiteljima

Let do Zagreba bio je jednako tako ugodan kao i onaj do Kabula, a kad se s razglosa čuo glas stjuardese koja je zamolila putnike da vežu sigurnosne pojaseve jer će za koji trenutak avion sletjeti u zagrebačku zračnu luku veselju nije bilo kraja. Posada aviona za dobar let pozdravljena je pljeskom, a dobar je bio i osjećaj vidjeti na pisti autobuse i službenu pratnju koji su nas trebali odvesti do vojarne "Croatia". U vojarni "Croatia", doček jednostavan, ali dostojanstven. Ponosom su bili ispunjeni i oni koji su ih dočekali, kao i oni koji su došli, a koji su, kako je rekao načelnik Uprave vojne policije brigadir Jurić, pokazali da mogu visokoprofesionalno obaviti sve, pa i najteže zadaće. Riječi dobrodošlice uputili su im i zamjenik načelnika GS-a OSRH general pukovnik Slavko Barać i državni tajnik Mate Raboteg koji je između ostalog rekao kako su oni jedan od važnih segmenta pobjedničke Hrvatske vojske iz Domovinskog rata te da su uspješnom provedbom svih zadaća u Afganistanu to i dokazali. Službeni dio završio je uručenjem nagrada, pohvala i priznanja i onda je napokon uslijedio, emocijama nabijen, susret s obiteljima koje su šest mjeseci iščekivale taj trenutak. Poljubac, stisak ruke, zagrljaj, pokoja suza i velika sreća što je sve završilo dobro. ■

Sve je spremno za povratak u domovinu

Pripadnici 4. korpusa HKoV-a na 8. maratonu lađa "Neretva 2005"

Jedinstveni sportski spektakl na

Ove se godine prvi put među 41 lađom zavijorila i zastava 4. korpusa HKoV-a. Među više od 600 natjecatelja iz svih mesta doline Neretve, posada OS-a zauzela je vrlo dobro 13. mjesto. Ovo prvo sudjelovanje pripadnika 4. korpusa HKoV-a na maratonu lađa otvorilo je mogućnost budućim sudjelovanjima pripadnika OS RH u ovom doista neponovljivom spektaklu na Neretvi. Tu je želju iskazala i posada 4. korpusa HKoV-a OS RH pozdravljajući se riječima: "Do viđenja na idućem natjecanju"

Gordana TERZIN, snimili: Nikica VOLAREVIĆ i foto „Ivana“

zmeđu Metkovića i Ploča na rijeци Neretvi održan je 8. maraton lađa pod visokim pokroviteljstvom predsjednika RH Stjepana Mesića. Ovaj jedinstveni spektakl okupio je na obalama Neretve pedesetak tisuća ljudi, a organizirala ga je Udruga lađara Neretve te neretvanski gradovi Metković, Opuzen i Ploče.

Za medije je predsjednik Stjepan Mesić izjavio kako je sretan što sudjeluje na 8. maratonu lađa koji njeguje tradiciju slavnih neretvanskih gusara te je, čestitajući organizatorima spektakla, dodao kako je to doista kvalitetno natjecanje koje od sudionika traži veliki tjelesni napor i svakodnevne zahtjevne treninge.

Posada 4. korpusa HKoV-a vrlo dobra trinaesta

Ove se godine prvi put među 41 lađom zavijorila zastava 4. korpusa HKoV-a. Zbog nastupa prve posade OS-a u dosadašnjem natjecanju, nastupa ženskih posada i broja prijavljenih lađa, ovaj tradicionalni maraton može se nazvati povijesnim. Točno u 17 sati zvukom brod-

Neretvi

■ Brigadni general Mate Obradović, zapovjednik 4. korpusa HKoV-a, pobjedniku maratona uručio je prijelazni štit kneza Domagoja

ske sirene pokrovitelj, predsjednik RH Stjepan Mesić označio je start viteškog natjecanja. U dužini od 22,5 kilometara, kolika je dužina staze, pjenila se Neretva od snažnih zaveslaja.

Nakon kratkih priprema, posada 4. korpusa HKoV-a OS RH prijavila je svoje sudjelovanje i

već u prednatjecanju za pozicijsko mjesto iskazala vrlo dobar rezultat osvojivši 11. mjesto. Među više od 600 natjecatelja iz svih mjesta doline Neretve, gostiju iz tuzemstva i inozemstva, posada OS-a zauzela je vrlo dobro 13. mjesto.

Cijelom dužinom staze uz obalu, na brodovima i brodicama gledatelji ovog doista neponovljivog sportskog spektakla pratili su i bodrili svoje favorite. Nakon dvosatnog napornog veslanja na cilj u Pločama prva je stigla ekipa lađara iz Rogotina.

Nakon završetka natjecanja u ime pokrovitelja maratona, predsjednika RH Stjepana Mesića, brigadni general Mate Obradović, zapovjednik 4. korpusa HKoV-a, pobjedniku maratona uručio je prijelazni štit kneza Domagoja. Taj nadasve jedinstveni

trofej, težak 27 kilograma u bronci je izradio akademski kipar Nikola Vučković-Nidžo. Pobjednička ekipa je u trajno vlasništvo dobila i mali pozlaćeni štit, dok su drugoplasirani i trećeplasirani dobili srebrni, odnosno brončani štit.

Nakon svečane dodjele odličja održan je prigodni kulturno - zabavni program za sudionike, publiku i goste. Svaka se ekipa nakon završetka svečanosti potrudila što bolje ugostiti u "štimungom" razveseliti sve goste. Ni u tome ekipa 4. korpusa nije zaostala, naprotiv njihov šator bio je najzapaženiji. Uz glazbu i zabavu, te dobru "spizu", u njihovom šatoru bili su: predsjednik RH Stjepan Mesić, ministar obrane RH Berislav Rončević, državni tajnik Mate Raboteg, generalni vikar mons. Joško Šantić i mnogi drugi. A posebna čast za ekipu 4. korpusa bila je što su Predsjednik RH, ministar obrane i državni tajnik cijelo vrijeme natjecanja bili u majicama 4. korpusa, čime su jasno pokazali za koga navijaju.

Vrijedi istaknuti da su na ovom natjecanju bili i predsjednik Sabora Vladimir Šeks, potpredsjednik Sabora Luka Bebić, ministri u Vladi RH te saborski zastupnici.

Prvo sudjelovanje pripadnika 4. korpusa HKoV-a na maratonu lađa otvorilo je mogućnost sudjelovanja pripadnika OS RH na ovom doista jedinstvenom spektaklu na Neretvi i u budućnosti. Upravo tu želju iskazala je posada 4. korpusa HKoV-a OS RH pozdravljajući se riječima: "Do viđenja na idućem natjecanju". ■

U šatoru ekipa 4. korpusa dobro su se zabavljali i predsjednik Mesić i ministar Rončević

Vrata raja

Sjeverna područja su ne samo dragulj Pakistana, sjeverna područja su dragulj svijeta. Dragi Bog, sreća, veze i poznanstva omogućili su mi da ovu misiju okončam na kraju planeta koji je Stvoritelj vjerljivo oblikovao da na njemu odmarat će.

Iz Indije Davor ČULJAK

Od brojnih jezera zapadno od Gilgita prema afganistanskoj granici okruženim vrhovima koji se oslikavaju u njihovim vodama, nebrojeni slapovi, Put svile koji vodi u Kinu strmoglavo se penjući na visine od kojih ti dah zastaje, Hunza Valley s nizom turističkih gradića kao iz slikovnica, Rakaposhi, 7788 metara visoki blještavi zid na koji ti se naivnom čini da ćeš se popeti za deset minuta, Deosai visoravni s jakovima, medvjedima, snježnim leopardom i jezerom u kojem se kupaš na 4200 metara, do Fairy Madowsa, livade s ledenim gorskim okom, planinskim kućama i blejanjem ovaca na južnim obrovcima Nanga Parbata, gole planine, planine ubojice, majke magle, koja te vječito mrko gleda odozgo jako visoko, sa svojih 8126 metara valjda uvijek uvijenih u tamu, led i prijetnju, spremna da naudi.

Vožnja "po nebu"

Do Fairy Madowsa stigli smo vozeći se prvo tri sata najružnijom cestom koju sam ikada vidio, okomito usjećenom u planinu i toliko uskom da po

njoj doslovno može proći samo nazuži džip i vozač majstor. A Mustafa to doista jest. Dok kotači gnječe rubove i kamenje pršti u bezdan, pogled kilometar nadolje kod svakog normalnog doista mora izazvati jezu. Heikki je cijelim putem držao dlanove na očima, a Naglić i ja smo se gledali, što je također vrlo jezovito, pa smo zaboravili da se upravo vozimo "po nebu". A onda smo stali ispred odrona koji je zatrpan posljednju najstrmiju dionicu puta koji ne vjerujem da će više itko ikada očistiti jer se pola planine sručilo na put, točno do kuća na samom dnu uvale. Odatle smo hodali uzbrdo satima. Paklena vrelina iz sunca velikog pola neba i ledena kiša nošena vjetrom smjenjivali su se iz kilometra u kilometar, držeći me stalno na rubu odluke da odustanem. Srećom nisam. Tako sam nekako cijeli svoj život zamišljao vrata raja, kao taj neponovljivi Fairy Madows. Unutra pitomi brežuljci, kuće od balvana, potoci, šatori, logorske vatre, pastiri i stada, žene u šarenim nošnjama, kolone planinara natpanih rancima i vrećama, a tamo vani u daljini huk olujnog vjetra i mutnog oblaka iz kojih povremeno izviruje ledena bjelina koja te prožima nelagodom. Ali isplatio se nositi teški ranac, sjesti pored bistrog jezera, promatrati raj i misliti na tebe, moja draga. Dolje smo se spustili prečacem. Iako su nam rekli da se tuda ne ide. Začas, za nepuna tri sata. Kočnice su mi se skroz poderale, kak bi rekla Janica, taj sam lauf otpelal na stražnjici. Opal sam barem tri put, grebao noktima, hvatao grančice i one ispred sebe. Natekli i izranjavani prsti kuckali su mi u cipelama želeći van, suze i znoj su mi kapali po naočalamu, nožice su mi igrale kao kod Bambija. U ovim godinama i lijep pogled se skupo plača.

Kineska granica

Put do kineske granice nešto je sa svim drugo. U pet sati dosta dobrog

Karakorum Highwaya kojeg su gradili od 1966. do 1978. godine i gdje na svakom kilometru stoji hvalospjev neimarima, poput onog „Graditelji Karakorum Highwaya osmo čudo svijeta“, promijenit ćete nadmorskou visinu za 3200 metara. Krenut ćete iz Gilgita s normalnih 1500 i uz nezaboravni bliski pogled na Rakaposhi dogurati do 4700 metara nadmorske visine. Samo sto metara uzbrdo fali vam da kažete - uzeo sam Mont Blanc. U jednom ćete trenutku osjetiti da vas noge ne slušaju baš najbolje i da vam uši i nos više nisu dio glave. Na pakistanskoj strani rano ujutro izgrlio me carinik koji je inzistirao na zajedničkoj fotografiji, veseo poput svakog pravog Zagorca koji je više nego zadovoljan prvom čašom ispijene vruće rakije koju je z pajdašima baš sad spekel. A na kineskoj me dočekala vesela skupina prijatelja pomiješanih pogleda željnih fotografiranja na sve načine. Zagrljaji, obraz uz obraz, ruka u ruci. U pola sata druženja postali smo dosta bliski.

Na povratku u Gilgit svratio sam u Karimabad. U glavnom gradu Hunza Valley dočekali su me istureni čilimi, šalovi, košulje, kape, tone šafrana, vatre na Hunza voda, kvarc iz Indusa i lapis lazuli iz Afganistana, trgovci napadači na ulaznim stepenicama ispred brojnih magaza, uglađeni i opasni, i žene željne trgovine. Sjetio sam se one drevne „aj prevari se Suljagina Fata, aj prevari se žalosna joj majka, aj uđe Fata u magazu sama, aj za njom Mujo zamandali vrata“. Ma, nema to veze s onim na što je barem pola vas upravo sada pomislio, Mujina je agresivnost apsolutno trgovačka, prijatelji moji. Stoga, čuvajte se ako ikada zađete u bilo koju trgovinu ovdje gore. Prodat će vam cijelu šarenu radnju sa svim stakalcima i onim što vam nikada neće trebiti i ubrzo ćete zvati kući da vam pošalju još malo novaca da dogurate do prvog. ■

Prisilno slijetanje, ali sa sretnim završetkom

Nakon pet minuta leta i postignute visine od otprilike 250 metara, lijevi motor je prestao s radom i zrakoplov je izgubio stabilnost. Jedina mogućnost bila je pokušati vratiti se u Tindouf. Zahvaljujući prisebnosti posade, ponajprije pilota i kopilota, zrakoplov je, iako uz leljanje u zraku te krvudanje po pisti, uspješno prizemljen...

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Možda jedan od najvažnijih redovitih događaja za sve pripadnike Ureda časnika za vezu u Alžiru jest prijam i otpraćaj zrakoplova UN-a kojima smo povezani sa zapovjedništvom misije. Redovito glavnu ulogu tada ima ALO (Air liaison officer) koji se brine o prijamu putnika i posada zrakoplova AN-24, prolaska carinskih i policijskih kontrola kao i o izvješćivanju o točnom vremenu slijetanja i polijetanja te broju putnika u zrakoplovu (POB). Uz njega je u zračnoj luci Tindouf i logistički časnik, (dužnost koju ja obnašam). Prijam i otpraćaj tereta, moja su odgovornost. Uglavnom kod nas slijće putnički zrakoplov koji je UN unajmio a njime se koriste svi sektori i zapovjedništvo misije. S obzirom na to da u Tindoufu vladaju nesnosne vrućine (dnevno dostižu i do 58 stupnjeva) odgovorne u zapovjedništvu smo upozorili na tu činjenicu a potaknuti nekolicinom incidenta na pisti kada jedan od motora nije mogao pokrenuti zrakoplov te su letovi bili odgađani ili otkazivani. Prema pravilima, takav tip zrakoplova ne može i ne smije slijetati ako je temperatura na sletnoj stazi viša od 44 stupnja.

Sretan novi rođendan

Toga dana, temperatura se kretala oko 50 stupnjeva a na užarenoj pisti sigurno je bilo i više. Zrakoplov UN 967 doletio je sa TS-a Mahmas, na kojem je inače zapovjednik bojnik Robert Glavina, točno prema rasporedu letenja. Nakon istovara tereta i

ukrcaja jednog putnika iz našeg ureda, te popune goriva bio je spremna za uzljetanje. I ALO i ja, pričekali smo dok zrakoplov nije uzletio te je ALO o vremenu uzljetanja izvijestio naše operativno dežurstvo. Po povratku u našu bazu, koja je od zračne luke udaljena 10-ak kilometara, s kontrolnog tornja su nas izvjestili da zrakoplov ima teškoća te da se hitno javimo u zračnu luku. Ponovnim dolaskom ugledali smo zrakoplov na kraju piste a oko njega bila su kola hitne pomoći, vatrogasna služba iz

Posada AN-24 i putnik nakon sretnog prizemljenja

zračne luke. Iz sigurnosnih razloga nismo mogli doći do zrakoplova ali nakon radiokomunikacije s kapetanom zrakoplova izvješćeni smo kako je došlo do zračnog incidenta. Naime, nakon pet minuta leta i postignute visine od otprilike 250 metara, lijevi motor je prestao s radom i zrakoplov je izgubio stabilnost. Jedina mogućnost bila je pokušati vratiti se u Tindouf. Zahvaljujući prisebnosti posade, ponajprije pilota i kopilota, zrakoplov je, iako uz leljanje u zraku te krvudanje po pisti, uspješno prizemljen, bez oštećenja ili ozlijedenih osoba. Naš kolega koji se nalazio u zrakoplovu kao jedini putnik, naknadno

nam je ispričao kako je nakon slijetanja u putnički dio, došao kapetan zrakoplova koji mu je poželio "Sretan novi rođendan". Samo ču napomenuti kako se taj putnik nalazio u zrakoplovu koji ga je trebao odvesti na zasluzeni odmor, a na kraju svega, cijeli svoj odmor proveo je u Tindoufu, ne htijući više izazivati sudbinu.

Pojačani nadzor letova ubuduće

Naravno, i nakon ovakvog incidenta naš zapovjednik SLO (Senior Liaison officer), pukovnik ruske vojske, uputio je oštro pismo u zapovjedništvo misije, s našim predlozima kako bi se ubuduće izbjegle situacije koje mogu dovesti do pada zrakoplova. Načelno, naša poruka je bila - izbjegavati putovanje zrakoplovom dok se sigurnosna situacija ne poboljša.

Nakon nepunih dva tjedna, u Tindouf je stiglo i istražno povjerenstvo iz New Yorka kako bi ispitalo što se sve događalo, te ocijenilo ukupnu sigurnost zračnog prometa na području misije, a stari zrakoplov je zamjenjen novim. Naknadno su ga osposobili inženjeri koji su zbog toga stigli iz Ukrajine. UN-ovom istražiteljskom timu ALO i ja predali smo pismena očitovanja.

Kao izravna posljedica svega, ali i veće kontrole sigurnosti, do daljnog su obustavljeni svi letovi helikoptera, a svi letovi zrakoplovima u misiji pojačano se nadziru. Tko zna, možda smo našim prosvjedima te iscrpnim izvješćima pomogli da se sprječe budući incidenti koji mogu dovesti do katastrofe. Usput budi rečeno, zrakoplov kojem se dogodio incident proizveden je prije 36 godina. Osobno, zbog dužnosti uskoro moram putovati u Laayoune u sjedište misije. Ovaj put, nadam se, ugodnjim i sigurnijim letom. ■

Središte za obuku i doktrinu logistike

“Siva eminencija” sustava

Zahvaljujući timskom radu u Središtu te kvalitetnoj suradnji unutar sustava i izvan njega, vjerujemo da će naši logističari i dalje ostati “siva eminencija” sustava - “nevidljivi”, ali od presudne važnosti

Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

U procesu preustroja oružanih snaga početkom srpnja ove godine ustrojeno je Središte za obuku i doktrinu logistike sa sjedištem u Požegi, a u toj su ustrojbenoj cjelini sjedinjene zadaće triju dodatačnih postrojbi - središta za obuku pješaštva te prometnih i logističkih specijalnosti. Temeljna zadaća novoustrojenog Središta je osposobljavanje i usavršavanje logističkog osoblja, kako djelatnih vojnih osoba tako i ročnih vojnika te pripadnika pričuvnih postrojbi. Središte čini pet satnija, od kojih su četiri obučne i jedna opslužna, a posebno je važno istaknuti da se uz obuku veliku važnost pridaje i doktrini, za što je ustrojen i poseban odjel unutar Središta.

U sklopu Središta za obuku i doktrinu logistike je i vojno vježbalište Glavica na kojem se, između ostalog, obučavaju ročnici prometnih specijalnosti

Odjel za obuku i doktrinu - novost i srce Središta

Novost u ustroju Središta je Odjel za obuku i doktrinu, čija je temeljna zadaća i uloga u planiranju i organizaciji te nadzoru obuke djelatnih vojnih osoba i ročnika u Središtu i u ustrojbenim cjelinama Zapovjedništva za logistiku. Osim toga, zadaća tog odjela je i sudjelovanje u razvoju logističkih struka u OSRH uz potporu određenih ustrojbenih cjelina a u skladu s visokim zahtjevima

koje nameće približavanje Hrvatske Sjevernoatlantskom savezu. Dakako, očekuje se da bi ta novost trebala dati i određeni doprinos razvoju sustava obuke unutar OSRH, sudjelujući u izradi nastavnih planova i programa za obuku vojnika te pričuvnih dočasnika i časnika logističkih specijalnosti po svim funkcionalnim područjima od održavanja i opskrbe te prometa i saniteta do graditeljstva i zaštite. Osim što će pripremati i provoditi tečajeve i seminare te instrukcije iz područja logističkih specijalnosti, taj će odjel izraditi

vati dokumente i pravilnike te priročnike i SOP-ove za potrebe logističkih struka i specijalnosti te borbenih i neborbenih misija, a u svrhu praćenja znanstvenih i stručnih dostignuća iz tog područja usko će suradivati i s određenim civilnim institucijama. Ukratko, osim što je novost u sustavu novoustrojenog Središta, Odjel za obuku i doktrinu ujedno je srce tog središta, zaključio je brigadir Alojz Tomašević, zapovjednik Središta te ujedno naš domaćin prilikom njegova obilaska.

Pomoćno osoblje - višak bez kojeg se ne može

Izražavajući zadovoljstvo što je sjedište Središta u Požegi, brigadir Tomašević je ujedno izrazio uvjerenje da će im dosad stečeno iskušto u radu s logistikom koristiti i ubuduće, dodajući da u Požegi, između ostalog, imaju četrnaest godina iskustva rada s ročnicima. Osim na rad s ročnom vojskom, u tom se središtu pridaje velika važnost izobrazbi djelatnika pa zapovjednik s pravom s ponosom ističe kako imaju 47 časnika s višom ili visokom stručnom spremom te 14 dočasnika od ukupno njih 140 s višom školskom spremom, iako im to

■ Uloga pomoćnog osoblja kao i ostalih djelatnika Središta, posebno dolazi do izražaja pri organizaciji i provedbi velikih dogadaja kao što su bile ovogodišnje jubilarne obiljetnice vojno-redarstvenih operacija Bljesak i Oluja

nije uvjet za njihovo radno mjesto. No, kao i većina ostalih ustrojbenih cjelina OSRH, i ovo središte kao posljedicu preustroja ima višak djelatnika, budući da su u tom procesu ugašena tri velika središta. Olakšavajuća je okolnost što neki od njih nisu ni željeli doći u Požegu, no ni za sve preostale, među kojima je i 50 dočasnika, nema dovoljno radnih mjesta, a najveći problem u tom pogledu je višak civilnih djelatnika, napose namještenika kojima su uglavnom nedovoljno obrazovanje i

O zahtjevnosti zadaća i težini posla logističara najbolje govori primjer s nedavnog obilježavanja desete godišnjice Oluje u Kninu, kada su priпадnici Središta za obuku i doktrinu logistike danima pripremali teren za veliku proslavu, podižući šatore i postavljajući pozornicu na kninskom stadionu gdje je tih dana temperatura bivala i do 46 stupnjeva, da bi uoči središnje svečanosti bura porušila gotovo sve. No, unatoč umoru i iscrpljenosti te vjetru i kiši koji su ometali vojnike u njihovom radu, brojni uzvaniči i gosti koji su toga dana pohodili kninski stadion nisu mogli primijetiti bilo kakve propuste u logističkim pripremama.

■ "Nema uspješne vojske bez uspješne logistike", zaključio je zapovjednik Središta, brigadir Alojz Tomašević, ističući važnost logističke potpore kako u ratu, tako i u miru

srednje godine ograničavajući faktor u pronaalaženju drugog radnog mjesta, kako u vojsci tako i u civilstvu. Ipak, svi neraspoređeni službenici i namještenici ostaju do daljnog u sustavu Središta, a prema riječima brigadira Tomaševića bez njih i ne bi mogli funkcioniратi, budući da je u novoustrojenom Središtu premalo radnih mjesta za potrebno pomoćno osoblje. Njihova uloga, kao i ostalih djelatnika Središta, posebno dolazi do izražaja pri organizaciji i provedbi velikih događaja kao što su bile ovogodišnje jubilarne obljetnice vojno-redarstvenih operacija Bljesak i Oluja, a o uspješno realiziranim zadaćama najbolje svjedoče brojne zasluzene pohvale među kojima su i one dobivene od Predsjednika Republike i Vlade.

Logistika mora predviđati

"Nema uspješne vojske bez uspješne logistike", zaključio je brigadir Tomašević, ističući važnost logističke potpore kako u ratu, tako i u miru. Pojasnivši da na jednog vojnika na bojištu treba sedam-osam logističara, dodao je da su, iako različite od ratnih, njihove zadaće u miru jednako važne, bilo da je riječ o pripremama vojnika za sudjelovanje u mirovnim misijama ili o održa-

vanju, odnosno skladištenju tehničke. S obzirom na njihovu ulogu u vojsci, moglo bi se reći da logističari posao odraduju "u sjeni", no važnost logistike u sustavu ponajviše dove do izražaja tek ako nešto ne funkcioniira. Da bi se izbjegle takve neželjene situacije, logistika mora uvek biti pravodobna i unaprijed spremna, odnosno drugim, Tomaševićevim riječima - logistika mora predviđati. No, iako tako važna po svojoj ulozi u sustavu oružanih snaga, u odnosu na druge robove i struke često degradirana logistika tek je ustrojavanjem nadređenog zapovjedništva dobila zasluženo mjesto u sustavu. Naime, Zapovjedništvo za logistiku podignuto je na razinu grane, čime je uvelike olakšan rad podređenih ustrojbenih cjelina, među kojima i Središta za obuku i doktrinu logistike. Dakako, time nisu riješeni svi njihovi problemi, među kojima kao najveće zapovjednik Središta navodi zastarjelu opremu i nedostatna finansijska sredstva, no ujedno izražava nadu da će se u tom pogledu situacija poboljšati. Do tada će se snalaziti u postojećim uvjetima, a zahvaljujući timskom radu u Središtu te kvalitetnoj suradnji unutar sustava i izvan njega vjerujemo da će naši logističari i dalje ostati "siva eminencija" sustava - "nevidljivi", ali od presudne važnosti. ■

U posjetu vojnoj kapelaniji Sveti Arhanđel Gabrijel u Zemunu

Duhovno i kulturno uzdizanje na djelu

Uz uobičajeno dušobrižništvo, vojni kapelan o. Ivo Topalović u vojarni "Zemunik" često priređuje razne kulturno-umjetničke sadržaje, a u tijeku je i uređenje prostorije u kojoj će biti smještena knjižnica i čitaonica za sve djelatnike

Marija ALVIR, snimio Tomislav BRANDT

Kao česti gosti vojarne "Zemunik" u kojoj je smještena 93. zrakoplovna baza te Zapovjedništvo za izobrazbu i obuku HRZ-a i PZO-a imali smo priliku obići gotovo svaki njezin kutak, a jedan od najugodnijih je onaj u kojem je smještena vojna kapelacija Sveti Arhanđel Gabrijel. Osim male ali lijepo uređene kapelice, koju između ostalog krasi oltarna slika (u podlozi teksta), djelo zrakoplovnog tehničara 93. zb Martina Šoše, tu je i kutak za čitanje, gdje se nudi besplatna literatura duhovnog sadržaja, a u tijeku je i uređenje velike prostorije u kojoj će biti smještena knjižnica i čitaonica za sve djelatnike. Dakako, tu su i uredi vojnog kapelana, o. Ive Topalovića, te njegove pomoćnice, poručnice Vinke Rogić, koji su uvijek spremni na suradnju i razgovor s djelatnicima, a prilikom posjeta toj vojnoj kapelaniji i sami smo uživali gostoprимstvo i susretljivost naših domaćina te smo u razgovoru s kapelanom saznali kako djeluje i što planira taj dio "Očinske kuće", Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Kutak za odmor tijela i duše

Kao član Družbe Božje Riječi, misijske zajednice koja od 1978. djeluje i u Hrvatskoj, o. Topalović odlazi tamo gdje je za takvim misijskim poslanjem izražena potreba Crkve. Kako je u toj zajednici dopušteno birati mjesto službe, dakako u skladu s prioritetima i uz suglasnost poglavara, on je tijekom Domovinskog rata odlučio doći u Hrvatsku te je to najteže razdoblje proveo u Zadru i okolicu, gdje i danas služi. U vojarnu "Zemunik" došao je u rujnu prošle godine, a uz to pokriva i Šepurine te zadarsku i graničnu policiju.

U kapelici kapelaniye Sveti Arhanđel Gabrijel svakodnevno služi misu, a nedjeljom i blagdanom misno slavlje uveličava nastup kapelanskog zbora o

kojem također skrbti. Kako je za službu vojnog kapelana u jednoj kapelaniji predviđen trogodišnji mandat, osmislio je plan rada za to razdoblje, no ističe kako bi rado ostao i duže, što je također moguće, ali samo ako bude smatrao da može još nešto pružiti toj zajednici. Kako nam je objasnio, za prvu godinu svog mandata isplanirao je, te uglavnom i realizirao, nekakve materijalne pomake u kapelaniji, dok

■ Vojni kapelan o. Ivo Topalović uz dušobrižništvo nudi djelatnicima u vojarni "Zemunik" i razne kulturno-umjetničke sadržaje

se u iduće dvije godine planira više okrenuti duhovnom radu, prvo pojedinačnom te potom i skupnom, koji dakako nije bio zanemaren ni u protekljoj godini. Do sada je inicirao i već dobrim dijelom realizirao uređenje prostorije koja bi trebala biti svojevrsna knjižnica i čitaonica, ali i kutak za odmor tijela i duše u kojem bi se u miru moglo ne samo čitati, nego i razgovarati te popiti kava ili sok. S tim je ciljem već prikupio solidan fundus knjiga i druge literature a uskoro stiže i aparat za napitke, u tijeku je i uređenje same prostorije kako bi ugodaj bio potpun. Na pitanje kako to sve uspijeva, odgovara da mu u susret izla-

ze brojni prijatelji i poznanici te drugi ljudi dobre volje, kao i institucije koje pomažu svojim donacijama u obliku knjiga i časopisa, a o uređenju brine zajedno s djelatnicima vojarne po načelu "sam svoj majstor", te ističe kako stoga nisu veliki potrošači.

Očuvanja tradicionalnih vrijednosti

I dok se čeka završetak radova u tom prostoru, kapelan Topalović nastoji kvalitetno iskoristiti vrijeme te često priređuje razne događaje kulturno-umjetničke prirode, kao što su večeri poezije, izložbe slika i drugih umjetničkih radova te susrete s umjetnicima, a svaki novi naraštaj ročnika vodi na izlet u Zadar, u obilazak objekata kao što su crkve, muzeji i galerije radi upoznavanja povijesne i kulturne, te sakralne baštine toga kraja. No, osim što zajedno posjećuju razne izložbe i prigodne koncerte, vojni kapelan s ročnicima i djelatnicima u vojarni "Zemunik" često zaigrano nogomet te se koristi takvim trenuciima za opušteni razgovor i ugodno druženje.

U toj se kapelaniji i cijeloj vojarni njeguje i višegodišnja tradicija Dana otvorenih vrata, a upravo zbog dolskog velikog broja djece iz škola i vrtića u planu je i uređenje spomen-sobe u sklopu vojne kapelaniye u kojoj bi uz fotografije poginulih pripadnika i branitelja toga kraja bile i razne edicije o Domovinskom ratu. Bio bi to, smatra o. Topalović, dobar način kako toj djeci približiti to teško razdoblje najnovije hrvatske povijesti.

Što se, pak, tiče planiranog duhovnog uzdizanja u idućem razdoblju, namjerava angažirati i psihologinju koja radi u vojarni te zajedno s njom pokušati pomoći onima koje muče određeni problemi, a uz to će i dalje nastaviti njegovovanje religijske i opće kulture duhovnim i povijesno-umjetničkim sadržajima. ■

Ročnici i kadeti na taborovanju

Ročnici 55. naraštaja, obučavani u koprivničkom Središtu, krunu obuke proveli su tijekom kolovoza na vojnom poligonu Gašinci.

Obuka se odvijala u dva osnovna segmenta: provedba zadaća iz taktičke obuke (desetina u napadu i desetina u obrani), te provedba pripremnih i bojnih gađanja. Cilj taktičke obuke bio je integriranje svih dosadašnjih stečenih znanja i vještina vojnika pojedinca u provedbi zajedničke zadaće desetine u obrani i napadu do postizanja zadanih standarda.

Uz provedbu taktičke obuke vojnici su proveli i planirana pripremna gađanja iz snajpera i strojnica, kao i bojna gađanja iz automatske puške.

U obuku vojnika tijekom tabo-

rovanja bilo je uključeno i osam polaznika 4. naraštaja temeljne izobrazbe kadeta časnika koji se nalaze na stažiranju u SzOP-u Koprivnica. Uz svoje mentore (zapovjednike vodova), budući časnici stavljeni su u ulogu zapovjednika voda, kako bi stečeno teorijsko znanje spojili s praksom, provodeći zadaće koje su uključivale pripreme za provedbu obuke pa sve do njezine provedbe. Budući

časnici pokazali su se kao dobri zapovjednici, na zadovoljstvo mentora, vojnika ali i samih polaznika.

OJI

Nova košarkaška sezona, poziv zainteresiranim

Košarkaši MORH-a, najaktivniji među sportašima u našem ministarstvu, i ove će sezone redovito nastupati na raznim amaterskim natjecanjima i turnirima.

Nastupi se poglavito odnose

na REKLA-u, košarkašku ligu čija nova sezona počinje početkom listopada i u kojoj će "Morhovci" nastupiti sedmi

put. U dva navrata okitili su se i naslovom pobjednika.

Ova najava je i poziv svim zainteresiranim košarkašima s natjecateljskim iskustvom u košarkaškim ligama da se prijave za svoj eventualni igrački doprinos ovoj košarkaškoj momčadi, doprinos koji podrazumijeva dva treninga tjedno u dvorani vojarne na Tuškanцу, te bar 20-ak natjecateljskih utakmica tijekom sezone 2005/6. Svi zainteresirani košarkaši mogu se obratiti Denisu Skubicu (telefon (45)67-893) ili bojniku Davorinu Greguriću (telefon (45)67-134).

D.V.

Poziv na sudjelovanje

U organizaciji Hrvatskog društva za vojnu medicinu Hrvatskog liječničkog zbora u hotelu Sheraton u Zagrebu od 20. do 22. listopada održat će se II. hrvatski kongres vojne medicine s međunarodnim sudjelovanjem. Na Kongresu će se obradivati slijedeće teme: medicina u Domovinskom ratu, ratna kirurgija, posttraumatski stresni poremećaj, forenzička medicina, pomorska, podvodna i hiperbarična medicina kao i slobodne teme, a organizirat će se i okrugli stol na temu medicinski aspekti suvremenog terorizma.

Rok prijave za sudjelovanje na Kongresu je 15. rujna, za dostavu sažetaka je 1. listopada, a rok za radove 22. listopada. Prijave i sažetke potrebno je slati isključivo elektronički: e-mail: info@hdvm.hr; <http://www.hdvm.hr>. Radove slati na adresu: HDVM HLZ, Šubićeva 9, Zagreb, s naznakom za II. kongres vojne medicine.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE**

raspisuje

INTERNI NATJEČAJ

za vojno-diplomatsku izobrazbu

Uvjeti za djelatne vojne osobe:

- VSS
- čin: satnik-brigadir
- završena napredna časnica izobrazba
- znanje engleskog jezika (najmanje 65% ALCPT ili STANAG 1111)

Uvjeti za državne službenike:

- VSS
- znanje engleskog jezika (najmanje 65% ALCPT ili STANAG 1111)
- za državne službenike I. i II. vrste položen DSi.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta potrebno je dostaviti do **16. rujna 2005. godine** u MORH, Personalnu službu, Odjel izobrazbe putem svojim ustrojbenih cjelina. Kontakt telefoni: 45 67 400; 45 67 494; fax: 45 67 752.

Početak izobrazbe je siječanj 2006. godine u trajanju od 12 tjedana.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
Uprava za ljudske resurse**

**objavljuje
O G L A S**

za prijam u djelatnu vojnu službu kandidata za časnike

I.

**Oglas se objavljuje za sljedeće grane, rodove/strukre i zvanja u oružanim snagama Republike Hrvatske,
s mjestom službe:**

HKoV

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
pješaštvo	sva zvanja i usmjerenja	Zagreb, Petrinja, Ogulin, Osijek, Gospic, Delnice, Pula, Sinj, Slunj, Požega, Varaždin, Knin	27	
pješaštvo	diplom. kineziolog	Zagreb, Petrinja, Ogulin, Osijek, Gospic, Delnice, Pula, Sinj, Slunj, Požega, Varaždin, Knin	8	
topništvo	dipl.ing. strojarstva, elektrotehnike i matematike	Petrinja, Virovitica, Bjelovar	25	
protuzračna obrana	dipl.ing. strojarstva ili elektrotehnike	Dugo Selo, Osijek, Split	25	
oklopništvo	dipl.ing. strojarstva ili elektrotehnike	Petrinja, Đakovo	20	
inženjerija	dipl. ing. strojarstva	Karlovac, Glina, Slunj	2	
inženjerija	dipl. ing. građevine	Karlovac, Glina, Slunj	1	
veza	dipl. ing. elektrotehnike - smjer računarstvo ili telekomunikacije	Zagreb, Samobor, Osijek	8	znanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl. ing. elektrotehnike ili dipl. ing. informatike	Zagreb, Virovitica, Bjelovar, Karlovac, Split	8	znanje stranog jezika razine III. stupnja
zdravstvena struka	doktor medicine	Zagreb, Delnice, Požega, Virovitica, Osijek, Sinj, Split	18	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	doktor stomatologije	Zagreb, Delnice, Požega, Virovitica, Osijek, Sinj, Split	3	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	doktor veterinarske medicine	Zagreb, Osijek	2	
psihološka struka	dipl. psiholog / prof. psihologije	Zagreb, Dugo Selo, Osijek, Split, Knin, Karlovac, Gospic, Delnice, Virovitica, Bjelovar, Jastrebarsko, Požega	10	
tehnička struka	dipl. ing. elektrotehnike - smjer računarstvo ili telekomunikacije	Zagreb, Osijek	3	znanje stranog jezika razine III. stupnja

NBKO	dipl. ing. kemije	Zagreb, Petrinja	7	
glazbena struka	glazbenik hornist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik tubist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik klarinetist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik flautist	Zagreb	1	prethodna audicija
pravna struka	diplomirani pravnik	Zagreb, Samobor	2	

HRM

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
pomorstvo	dipl.ing. pomorskog prometa - smjer nautika	Split	5	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
tehnička služba	dipl.ing. brodostrojarstva/ strojarstva	Split	10	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl.ing. elektrotehnike - smjer elektronika	Pula, Dugi Otok, Vis, Lastovo, Mljet, Molunat	3	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl.ing. elektrotehnike - smjer telekomunikacije	Ploče, Pula, Split	2	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja

HRZ I PZO

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
financijska struka	dipl. ekonomist	Zagreb	3	
pravna struka	dipl. pravnik	Zagreb	1	
zdravstvena struka	dr. medicine	Zagreb, Pula, Split (Divulje)	2	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	dr. stomatologije	Zagreb, Pula, Split (Divulje)	1	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada

II.

Prednost imaju kandidati sa završenom izobrazbom za pričuvne časnike i kandidati s trećim ili višim stupnjem znanja engleskog, njemačkog, francuskog ili talijanskog jezika.

III.

Osim navedenih, kandidati moraju ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da je odslužio vojni rok u Republici Hrvatskoj (muškarci),
- da ima isključivo državljanstvo Republike Hrvatske,
- da ima visoku stručnu spremu,
- da nije stariji od 30 godina (prednost imaju kandidati mlađi od 30 godina),
- da ispunjava ostale uvjete propisane Zakonom o službi u OS RH.

IV.

Prijave na oglas podnose se ispunjavanjem prijavnice i prilaganjem potrebe dokumentacije u uredima za obranu prema mjestu prebivališta kandidata. Preko ureda za obranu kandidati će biti pozivani na dvodnevne zdravstvene pregledе, psihološka ispitivanja, razgovor s personalnim časnikom, provjeru znanja stranih jezika i motoričke provjere.

Uz prijavnicu potrebno je priložiti domovnicu, rodni list, uvjerenja o prebivalištu, o nekažnjavanju, o odsluženom vojnem roku (muškarci), diplomu i ostale dokumente tražene ovim oglasom.

V.

Ministarstvo obrane će u postupku odabiru isključivati kandidate na temelju službenih podataka iz vojne evidencije, neispunjavanja uvjeta oglasa, rezultata psiholoških ispitivanja i zdravstvenih pregleda i drugih provjera prema propisima za prijam u djelatnu vojnu službu.

VI.

Oglas je otvoren 15 dana od dana objave.

Sabiex

BELGIJSKA tvrtka Sabiex International razvila je produženu inačicu oklopног vozila Iguana. Klasična Iguana, oznake FV4, pojavila se 2002. kao odgovor na brazilski zahtjev za obitelji oklopnih vozila pogonske konfiguracije 4x4 i 6x6, temeljenih na komponentama Mercedes Benza, i koja bi se mogla proizvoditi u Brazilu.

Iduće, 2003. tvrtka je, u suradnji s tvrtkom Sabiex razvila unaprijeđenu inačicu oznake FV4 270. Doступna je u dvije inačice, amfibijskoj i neamfibijskoj. Za FV4 270 zanimanje je pokazala jedna država Južne Amerike koja je provela testiranje vozila. Tom je prigodom prevaljeno više tisuća kilometara u raz-

ličitim uvjetima i na nadmorskoj visini od 0 pa do 4000 metara. U inačici FV4 270 vozač i zapovjednik sjede jedan iza drugoga naprijed lijevo, motor je naprijed desno a u stražnjem je dijelu prostor za 6 vojnika. Oklopna zaštita odgovara standardu STANAG 4569 Level 2. Vozilo je dugačko 4,75 m, široko 2,23 i visoko 2,08 m. Klirens je 32 cm a razmak kotača 2,7 m. Prazno vozilo ima masu od 6,9 t, a maksimalna nosivost je 2,9 t. Počinje ga motor MTU snage 160 kW. Snaga se na sva četiri kotača prenosi preko automatske petbrzinske transmisije. Maksimalna brzina iznosi 110 km/h a s punim spremnikom može prevaliti 700 km.

Producenja inačica

Oklopno vozilo Iguana

FV4 290 dugačka je 5,05 m i ima razmak kotača od 2,9 m, visoka je 2,15 i široka 2,35 m. Masa praznog vozila iznosi 8,5 t, a maksimalna borbena masa je 9,65 t. Oklopna je zaštita ista kao i kod inačice 270.

Iguana je moderno višenamjensko vozilo koje se modularno oprema prema potreboj zadaći. Danas na svjetskom tržištu vlada velika potražnja za vozilima takvog tipa ali je i konkurenca vrlo jaka. Spomenimo samo njemački KMW Dingo 1 i 2. talijanski Iveco LMV, australski ADI Bushmaster, južnoafrički OMC RG31 i RG32.

M. PETROVIĆ

Sabiex

SREDINOM kolovoza u Stratfordu, sjedištu tvrtke Sikorsky Aircraft, predstavnici US Navya predan je prvi produkcijski primjerak višenamjenskog helikoptera MH-60R. Proizvođač helikoptera ističe kako je to trenutačno najbolji mornarički helikopter na svijetu, te da će uz svoju sestrinsku platformu MH-60S Seahawk u idućem razdoblju predstavljati kralježnicu američke mornaričke helikopterske flote.

Novi helikopter MH-60R u američkoj mornaričkoj floti zamijenit će helikoptere SH-60B/F. Jedna od temeljnih ideja u US Navyu bili su remont i modernizacija postojeće SH-60 flote na standard MH-60R, ali se od toga tijekom 2001. odustalo, odnosno okrenuli su se proizvodnji potpuno nove platforme. U skladu s potpisanim ugovorom, do 2015. trebala bi biti isporučena 254 helikoptera s dinamikom predaje od

Isporučen prvi MH-60R Romeo

30 helikoptera godišnje. Novi helikopteri bit će primarno namijenjeni za protupodmorničku borbu, odnosno za borbu protiv površinskih brodova.

Unutrašnjost pilotske kabine krasila je digitalna instrumentacija nove generacije, koja će biti standard na svim helikopterima MH-60S i MH-60R, a za njezino integriranje zadužena je tvrtka Lockheed Martin. Od opreme na MH-60R ugrađivat će se Raytheon Thalesov AN/AQ-22 sonar, Telephonicsoc AN/APS-147 višemodni radar, a od naoružanja zasad se zna kako će biti naoružavan i s projektilima AGM-114 Hellfire.

I. SKENDEROVIC

Europske mornarice moderniziraju brodove za protuminsku borbu

TRI europske mornarice započele su s unaprjeđivanjem mjera za protuminsku borbu dodjeljivanjem ugovora ukupne vrijednosti 167 milijuna američkih dolara.

Najveći ugovor vrijedan 152 milijuna USD dodijeljen je tvrtki Kockums u Švedskoj za remont i modernizaciju pet brodova za protuminsku borbu od sedam postojećih klase Landsort švedske kraljevske ratne mornarice. Brodovi Kullen i Ven prošli su remont i modernizaciju u 2003. godini u svrhu međunarodnih mirovnih operacija dok ostatak brodova tek očekuje modernizacija. Ugovor obvezuje Kockums za nabavu novog zapovjednog i sonarnog sustava za brodove te na ugradnju prvih jedinica u ožujku ove godine.

Istodobno, tvrtka Saab Underwater Systems zaprimila je narudžbu za izradom daljinski upravljenih podvodnih plovila za sve brodove

klase Landsort. Još uvijek se ne zna koji će tip podvodnih plovila biti dovršavljen, no pretpostavlja se da bi mogli biti tipa Double Eagle Mk III.

Nadalje, na natječaj za sustav mjera za protuminsku borbu koji je raspisala Finska javilo se sedam tvrtki: Abeking & Rasmussen (Njemačka), Aker Finnyards (Finska), Armaris (Francuska), Intermarine (Italija), Izar (Španjolska), Kockums (Švedska) i Lurssen Werft (Njemačka). Izabrana tvrtka bila bi glavni nositelj posla i odgovornosti za ugradnju i pravilno funkcioniranje cijelog sustava. Očekuje se da će taj ugovor biti potpisani u prvom kvartalu 2006. godine.

U Velikoj Britaniji, tvrtki AMS do-

dijeljen je ugovor vrijedan 8 milijuna funti (15 milijuna USD) za modernizaciju Nautis borbenog sustava na standard Nautis 3 na brodovima za protuminsku borbu klase Sandown kraljevske ratne mornarice. Borbeni sustav Nautis 3 već je u uporabi na moderniziranim minolovcima klase Hunt. Uz prije navedeni ugovor, tvrtki DRS Technologies Inc dodijeljen je ugovor vrijedan 7,5 milijuna USD za dobavu konzola za AMS do prosinca 2007. godine.

M. PTIĆ GRŽELJ

IZRAELSKI Rafael ponudio je španjolskom ministarstvu obrane poboljšanu inačicu protutenkovskog projektila Spike - ER, želeći time izboriti ugovor za opremanje novih borbenih helikoptera AS 665 koji su naručeni za potrebe španjolskog KoV-a.

Svoje ponude dosad su predale i tvrtke MBDA/LFK - projektil TRIGAT - Long Range, te Lockheed Martin - projektil AGM-114 Hellfire II kojima je Australija već opremila svoje Tigere. Inače, projektilima

Spike - ER za španjolske Tigere?

TRIGAT - LR ATGW, koji još nisu ušli u ozbiljnu serijsku proizvodnju, Francuska i Njemačka kane opremiti svoje Tigere.

Projektil Spike - ER po-većanog je dometa u odnosu na prethodnu inačicu, te može bez teškoća neutralizirati tenkove nove generacije na udaljenosti

do 8 km. Projektil je opremljen tandem kumulativnom (HEAT) bojnom glavom, namijenjenom za neutraliziranje tenkova i drugih oklopnih vozila zaštićenih reaktivnim oklopom. A za borbu u urbanoj sredini, odnosno za napade na razne utvrđene položaje Spike - ER može se opremiti i eksplozivno razarajućom (HE) bojom glavom.

Spike - ER je protuoklopni projektil četvrte generacije, te omogućava operatoru odabir između više načina upravljanja projektilom. Uz "fire and

forget", može odabratи "fire - observe - and - update", odnosno "man-in - the - loop" režim rada. Ta prilagodljivost smatra se dragocjenim svojstvom, posebice s obzirom na moguće različite tipove zadaća, odnosno pruža znatno više mogućnosti kvalitetnijeg upravljanja paljbom, a isto tako utječe na smanjenje rizika od neželjene "priateljske paljbe".

Samu glavu projektila krasi dva senzora, infracrveni i CCD pretraživač, automatizirano praćenje cilja, te poboljšani datalink preko optičkog kabla. Projektil je moguće prilagoditi za njegovu instalaciju na razne tipove motornih vozila, helikoptere, te na razne mornaričke platforme. Izraelci su dosad operativnu iskoristivost Spike - ER projektila testirali na borbenim helikopterima AH-1F/S i AH-64A, a na svoje helikoptere IAR-330 SOCAT ugrađuju ih i rumunjsko ratno zrakoplovstvo.

I. SKENDEROVIC

Vojni izdaci u tranzicijskim zemljama - novim članicama NATO-a (II. dio)

Nakon prvog kruga proširenja 1999. nakon četiri je godine NATO proširen za još sedam novih članica. Skupina novih članica je raznoredna ali ih muče slični problemi vojnog sektora

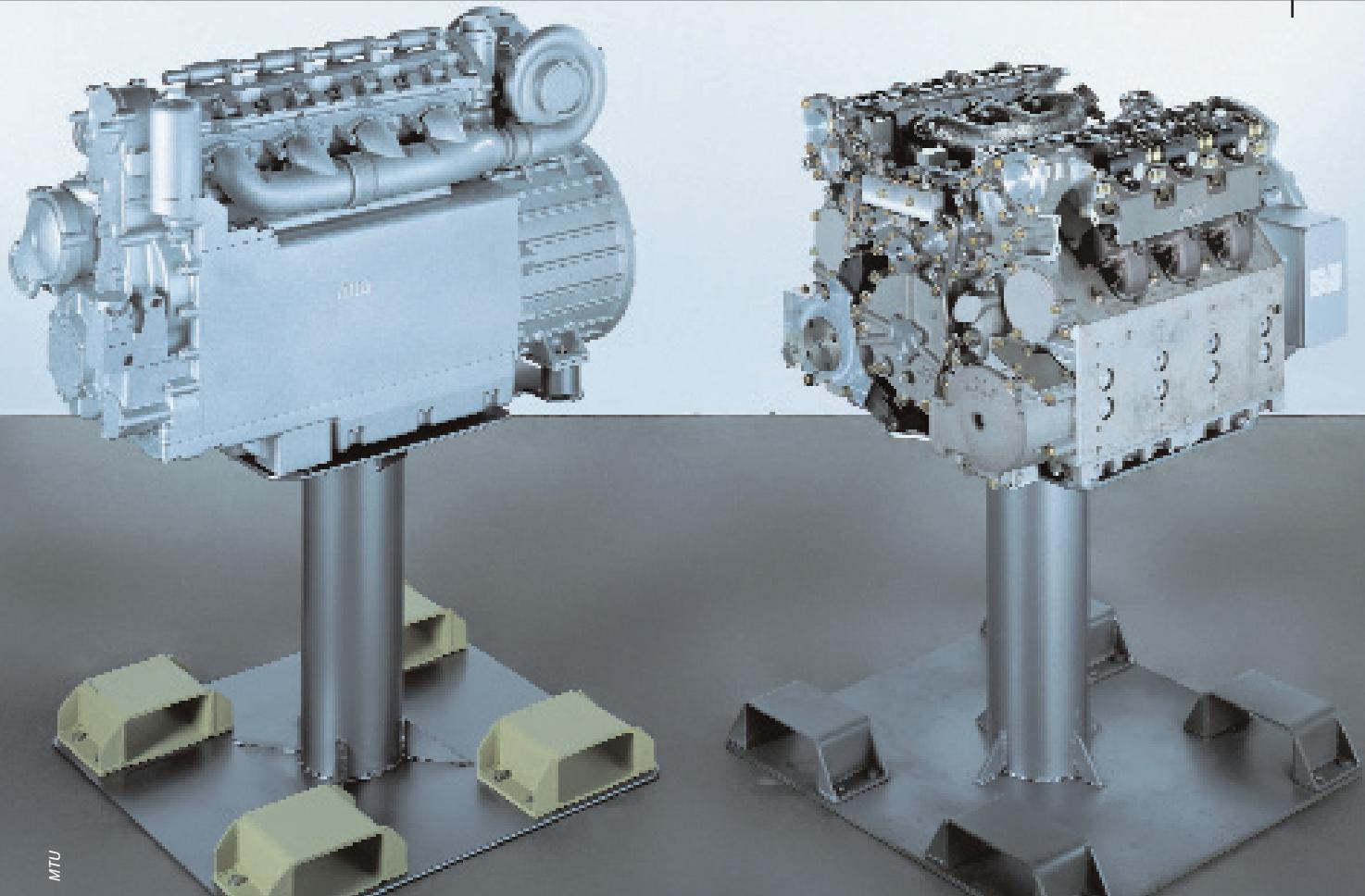
Igor KARNJUŠ

Proces drugog kruga proširenja NATO saveza završio je 29. ožujka 2004. kada je sedam novih zemalja i formalno postalo članicama NATO saveza. Skupinu od sedam zemalja činile su: Estonija, Bugarska, Latvija, Litva, Rumunjska, Slovenija i Slovačka. Opći i ekonomski indikatori pokazuju da je riječ o heterogenoj skupini zemalja bilo po veličini, broju stanovnika ili stupnju ekonomskog razvitka. Najmanja je Estonija s 1,4 milijuna stanovnika, a najveća Rumunjska s 22,2 milijuna. Najmanje oružane snage od 4000 vojnika ima Latvija, istodobno rumunjske oružane snage trenutačno broje 92 000 vojnika. Po ekonomskim pokazateljima apsolutno najveći BDP ima Rumunjska, 2003. iznosio je oko 155 miliard USD, gotovo dva puta više od Slovačke, odnosno 4,2 puta više od Slovenije. Međutim, po broju stanovnika Rumunjska je gotovo 11 puta veća od Slovenije. Dakako, riječ je o tome da je redoslijed zemalja po stupnju ekonomske razvijenosti (za što BDP po glavi stanovnika služi kao apsroximacija) različit. U skupini novih članica po vrijednosti pokazatelja BDP per capita najrazvijenija je Slovenija sa 19 000 USD, slijede Slovačka i Estonija, dok se Rumunjska sa 7000 USD nalazi na zadnjem mjestu među novim članicama NATO-a. Za usporedbu, Hrvatska, s otprilike 4,3 milijuna stanovnika generirala je 2003. 47,5 miliardi USD BDP-a, odnosno 10 600 USD po glavi stanovnika.

Većina zemalja priprema ili provodi reformu vojnog sektora. Ona uobičajeno obuhvaća veći stupanj profesionalizacije, odnosno udjela profesionalnih vojnika i formiranje mobilnih snaga, s opremom koja naglašava interoperabilnost s NATO snagama. Prioritet u modernizaciji oružanih snaga je stvaranje postrojbi koje su spremne za brz angažman i raspored u mirovnim i drugim misijama u inozemstvu. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

HPD - kompaktni motor velike snage

Postojeći vojni zahtjevi za laki borbeni vozilima, koja se mogu prevoziti zračnim putem, traže smanjenu težinu i veličinu njihovih komponenata. Među tim komponentama motor zbog težine i veličine čini jednu od važnijih stavki

Marijo PETROVIĆ

Konstruiranje i proizvodnja laganih i vrlo kompaktnih motora specijalnost je njemačke tvrtke MTU iz Friedrichshafena, vođećeg proizvodača vojnih dizelskih motora. Zadnji vrhunski proizvod tvrtke je motor serije 890 - kompaktni motori velike snage koji su vidljivo laganiji i manji u odnosu na konkurenciju. To je pogotovo uočljivo u odnosu na prethodne serije ugrađene u borbena vozila. Zbog tih se značajki motori serije 890 razmatraju kao opcija za ugradnju u buduće američke (FCS) i britanske (FRES) borbene platforme. Jedan iz serije bio je prerađen za buduće njemačko borbeno vozilo pješaštva Puma.

Serija 890 četvrta je generacija MTU-ovih dizelskih motora projektiranih za ugradnju u borbena vozila, a njegov je razvoj utemeljen na bogatom i respektabilnom iskustvu koje traje od sredine 50-ih godina prošlog stoljeća. Prvu generaciju predstavlja MB 838, V-10 motor snage 830 KS (610 kW) koji pokreće tenk Leopard 1 - najmnogo brojniji zapadnoeuropski tenk tijekom 1970-ih, koji se još uvijek rabi diljem svijeta. Glavni predstavnik druge generacije bio je MB 873, V-12 motor snage 1500 KS (1100 kW) razvijen za tenk Leopard 2 i proizvođen tijekom 80-ih i 90-ih godina prošlog stoljeća. U početku se Leopard 2 proizvodio samo za Nje-

mačku, Nizozemsku te Švicarsku. No tijekom vremena došlo je do restrukturiranja i smanjivanja snaga u Njemačkoj i Nizozemskoj pa je dio njihovih Leoparda 2 kao višak ponuđen zainteresiranim kupcima po prosječnoj cijeni od oko 500 000 eura. To je u mnogim državama ocijenjeno kao izvrsna ponuda pa su rabljene Leoparde 2 nabavili Austrija, Norveška, Finska, Poljska, a nedavno je i Grčka odlučila, uz kupnju novih kupiti i rabljene tenkove. Tako je Leopard 2 efektivno postao neslužbeni europski standarni tenk. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Modernizacija NAV/COMM/IFF opreme helikoptera Mi-8MTV1

Napisali i snimili: Davorin BENČIĆ i Danijel VUKOVIĆ

Republika Hrvatska, kao aktu-
alna članica PfP-a (*Partnership For Peace*), koje je u sklopu NATO saveza i kao zemlja kandidat za pristupanje punopravnom članstvu, sudjeluje u zajedničkim vježbama i mirovnim operacijama u pogledu prevoženja i logističkoj potpori naših mirovnih postrojbi, koje će djelovati zajedno sa snagama NATO-a u kriznim žarištima.

Snage za sudjelovanje u NATO/PfP vođenim operacijama u inozemstvu mogle bi izvoditi sljedeće zadaće:

1. Operacije potpore miru
1. Održavanje mira
2. Nametanje mira
3. Humanitarne operacije
4. Akcije traganja i spašavanja (SAR).

Od helikoptera i osoblja koji su dani u operaciju, može se očekivati da budu raspoređeni u višenacionalne snage za zračni prijevoz pod operativnim nadzorom NATO-a. U skladu s tim, RH ima obvezu po-

stupno prilagoditi elektroničku opremu zrakoplova, kao i letne procedure, standardima koji vrijede unutar Saveza.

Zahtjevi

NATO-ovo Euroatlantsko vijeće za partnerstvo (NATO/EAPC) podnijelo je opći tehnički zahtjev da se dva helikoptera iz sastava HRZ-a opreme odgovarajućom navigacijskom, komunikacijskom i identifikacijskom (NAV/COMM/IFF) opremom, koja može podupirati interoperabilnost s ostalim zrakoplovima koji leti pod zapovjedništvom NATO-a te mora ispunjavati sljedeće tehničke parametre:

1. UHF radiouređaj s kompatibilnim frekvencijskim kanalima i odvajanjem frekvencija. Otporan na elektromagnetska zračenja i sigurni prijenos govornih informacija (kripto zaštita i izmjenična promjena frekvencija)

2. TACAN (Tactical Air Navigation = Taktička navigacija)

3. VOR/DME (VHF Omni Range = Svesmjeni radiofar/Distance Measuring Equipment = Uredaj za mjerjenje kose udaljenosti)

4. GPS (Global Positioning System = Sustav globalne navigacije)

5. IFF (Identification Friend or Foe = Identifikacija "Prijatelj/Neprijatelj") Transponder s Modom C i mogućnošću dogradnje do NATO IFF.

6. Postupci u slučaju kvara radio-navigacijske opreme trebaju biti u skladu sa STANAG-om 3530.

STANAG (Standardization Agreement) - Dogovor među zemljama članicama NATO-a o standardizaciji procedura, sustava i komponenata opreme u svrhu učinkovitog zajedničkog operativnog djelovanja.

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Razvoj mlažnih zrakoplova 1937.-1950.

Supermarine Attacker

Iako ga povijest zrakoplovstva pamti kao jednog od najvećih promašaja, Attacker je ipak donio i neko napredna rješenja koja su utjecala na daljnji razvoj mlažnih aviona

Domagoj Milič

Tvrku Supermarine osnovao je još 1912. Noel Pemberton-Billing i u početku se isključivo bavila razvojem hidroaviona. Postala je poznata po svojim brzim hidroavionima koji su sudjelovali u ST brzinskom natjecanju, i u kojem su pobijedili 1927. (S 5), 1929. (S 6) i 1931. godine (S 6B). Ipak, svoje mjesto u povijesti razvoja zrakoplovstva tvrtka Supermarine nije osigurala nekim hidroavionom već lovačkim avionom Spitfire koji je, uz H Ha, bio osnova britanskih lovačkih snaga u II. svjetskom ratu, osobito tijekom Zračne bitke za Veliku Britaniju. Veliki uspjeh Spitfirea ujedno je bio blagoslov i prokletstvo Supermarinea. Naime, zbog velike važnosti koju je Spitfire imao tijekom Zračne bitke za Veliku

Britaniju, britansko ratno zrakoplovstvo tražilo je od Supermarinea da se usredotoči isključivo na proizvodnju i usavršavanje tog jednog aviona. I dok su druge tvrtke razvijale nove avione, između ostalih i one s turbomlaznim motorima, Supermarine se morao usredotočiti na konstantno usavršavanje Spitfirea, što je na kraju rezultiralo s više od 20 inačica i više od 20 000 proizvedenih primjeraka. Na osnovama Spitfirea razvijen je i mornarički lovac Seafire namijenjen djelovanju s nosača zrakoplova.

Unatoč trajnim poboljšanjima, projektanti u Supermarineu su potkraj 1942. zaključili da su razvojne mogućnosti Spitfirea pri kraju, te su započeli s razvojem novog modela nadgradnje – sru-

fula. Novi lovac, koji je prvi put letio 30. lipnja 1944., trebao je postizati znatno veće brzine od svog slavnog prethodnika te je dobio velika laminirana krila. Opremljen klipnim motorom R-R G. Spinefai je postizao maksimalnu brzinu nešto veću od 770 km/h. No, je bio tek nekih 50 km/h bolje od zadnjih inačica Spitfirea. Unatoč tome snuteku su 37 Japanačkih od kojih je preprodano samo 17 preživjeli, pa je neobično da sve ostanule japočke zrake učinkovito dobiti u ratu. No, ovo nije bilo posljedica vojne tehnologije, već vojne politike. Neobično je da u ratu ne budu učinkovite zrake, ali to je tako dekadno. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Little Big Horn (1876.)

Posljednja bitka jednog generala

U Montani velika je samo ljepota šuma i planina, ali u prostoru zadivljujuće prirodne ljepote živi nešto manje od milijun ljudi. Sva je prilika da je bijelaca devedesetak posto. Preostali desetak posto čine uglavnom Indijanci, među inima i potomci onih koji su sudjelovali u bici...

Jurica MILETIĆ

Nakon završetka Gradanskog rata, kontroverzni američki general Custer bio je promaknut u čin general pukovnika i postavljen na čelo 7. konjičke pukovnije koja je uredovala na tzv. Indijanskom teritoriju. Sudjelovao je u bitkama protiv plemena Cheyennea, a našao se i na vojnom судu jer je napustio postrojbu zbog posjeta bolesnoj ženi u utvrdi Fort Hayes. Godinu dana bio je pod suspenzijom, a onda se pročuo pothvatom protiv Indijanaca: kod Washite jednostavno je dao masakrirati sve živo. Postrojbu su mu raspustili, a ponovno je okupili tek dvije godine kasnije kad je nastala zlatna groznička u Dakoti. Bilo mu je zapovjedeno da prati skupinu ljudi koji su iz utvrde Fort Rice kretali na sjever: 1500 vojnika štitilo je 373 civila i 275 kola s opremom. Među civilima bilo je podosta novinara, fotografa i rudara koji će uskoro naći zlato.

Veće teškoće u napokon relativno mirnim odnosima između bijelaca i Indijanaca nastale su godine 1875. kad su Sioux odbili prodati područje zvano Black Hills, premda im je bilo ponudeno čak šest mili-

juna dolara. Godinu dana kasnije, na čelu svoje 7. konjičke, Custer se našao u području Montane i blizu mjeseta Rosebud (Puppoljak) okrenuo na zapad prema rijeci Little Big Horn. Usput je posve neočekivano naišao na tabor Indijanaca Siouxa i slavohlepan, podcijenivši njihovu snagu i broj, smjesta krenuo u napad. Pomoću nepromišljeno i ne pokoravajući se zapovijedima svojeg nadredenog generala Terryja, svoju je postrojbu razdijelio u tri dijela: časnici Benteen našao se tako na čelu 125 ljudi na južnoj strani, bojnik Reno sa 115 ljudi na drugoj strani rijeke, a sam Custer je ostao na ovoj strani rijeke, zajedno sa 264 svoja

vojnika. Nimalo se nije obazirao na izvješća svojih indijanskih uhoda: bio je nasuprot najvećeg broja okupljenih Indijanaca u povijesti - čak šest združenih plemena, petnestack tisuća Indijanaca među kojima barem dvije i pol tisuće vrsnih ratnika.

Jedan preživjeli

Indijanci su imali golemu premoć u broju ljudi i Custerovi su vojnici jednostavno bili masakrirani, dok su Benteen i Reno nekako pregrupirali svoje snage, ali nisu dospjeli pomoći svom zapovjedniku i njegovim ljudima. I sami Indijanci, a među njima poglavice Bik Koji Sjedi, Hrabri Vuk i Ludi Konj kasnije će ustvrditi kako tako hrabre vojnike nikad nisu vidjeli. Oko Custera i zajedno s njim poginuli su svi, osim jednog izvidnika. Taj dio 7. konjičke bio je smaknut za manje od sat vremena. Kad je dva dana kasnije stiglo počačanje generala Terryja, nje-

Custerove Bračne vode

Zvali su ga generalom dječakom (*The Boy General*); George Custer postao je general u svojoj dvadeset i trećoj godini, ali nikad u potpunosti nije prihvatio navike i profesionalizam vojnih osoba koje su ga okruživali. Umjesto toga, više se posvetio (malo)gradanskom načinu življenja: redoviti posjeti izvedbama muzikla i predstavama amaterskih kazališta, i što je moguće češći odlasci u lov i na jahanje. Godine 1864. oženio se Elizabethom Bacon, najzgodnijom curom u gradu Monroe (Michigan) u kojem su oboje živjeli još kao djeca. Poznata pod nadimkom Libbie pratila ga je posvuda.

Kažu da su i objedovali sjedeći jedno uz drugo, a ne jedno nasuprot drugome. Iako vrlo posesivan u odnosu prema njoj, Custer je jednu zarobljenu Indijanku učinio svojom ljubavnicom, a mnogi su njegovi podređeni spominjali kako se prilikom nekog napada na indijansko naselje uvijek junačio da će ugrabiti najzgodniju Indijanku s najlepšim zubima. Custer i žena mu nisu imali djece, ali su zato držali svu silu domaćih životinja: od miševa do vukova. Jednom zgodom držao je čak 40 pasa istodobno.

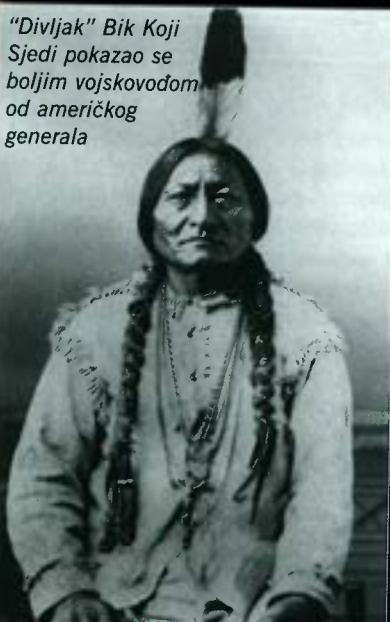
George Armstrong Custer rođio se u Ohiju 1839. godine, a kao general poginuo u glasovitoj bici kod Little Big Horna u današnjoj saveznoj državi Montani, 25. lipnja 1876. godine. U trenutku smrti imao je 37 godina, ali mnogi su bili skloni ustvrditi kako zapravo nikad nije u potpunosti odrastao. Vojni je nauk kao posljednji u svojoj klasi završio u West Pointu, početak američkog Gradanskog rata dočekao kao niži poručnik vojske unije, a njegov završetak s činom general bojnika...

govu su vojnici našli 197 mrtvih tijela, uključujući i Custerovo. Bilo je golo, ali ne i unakaženo, s dvije rane u predjelu srca i jednom na čelu. Svaka je od njih bila smrtonosna. Indijanci nisu znali tko ga je i kad ubio, a nitko to ne zna ni danas. Dugo vremena nakon bitke Indijanci nisu znali čak niti da je Custer u njoj sudjelovao.

Bitka kod Little Big Horna značila je najteži poraz SAD-a u sukobima s Indijancima, ali je i zauvijek započatila indijansku sudbinu: svih su mostovi za suradnju i pregovore bili porušeni, a vojni je vrh vatio za koначnim rješenjem indijanskog pitanja. Konjičke su pukovnije povećavale broj ljudi, a mnoge od njih prerastale u Custerove osvetnike. Petnaestak godina kasnije američki Indijanci više neće pružati oružani otpor.

Potomci indijanskih ratnika

Na mjestu masakra tog lipanjskog dana prije točno 129 godina, danas je spomenik s imenima onih koji su tu doslovce ostali ležati zauvijek:

nedaleko je groblje palih, a među grobovima je i Custerov, iako ne nedostaje niti spomenika posvećenih Indijancima. Napokon, samo bojno polje je između dva velika indijanska rezervata: *Crow Indian Reservation* na zapadu, i *Northern Cheyenne* na istoku.

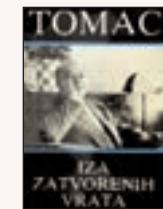
U Montani velika je samo ljepota šuma i planina, ali u prostoru zadržavajuće prirodne ljepote živi nešto manje od milijun ljudi. Sva je priroda da je bijelaca devedesetak posto. Preostalih desetak posto čine uglavnom Indijanci, među inima i potomci onih koji su sudjelovali u bici. Mjestačka i gradići, međusobno su prilično razdvojeni, i ne podsjećaju baš na američka naselja koja se vide u filmovima ili o kojima govore pisana djela o američkoj unutrašnjosti. Amerikanci su česti posjetitelji Europe, uglavnom kao članovi organiziranih turističkih skupina, a među organizatorima prednjače tour-operatori poput britanskog Trafalgara i američkog TAUCK Toursa, ali sudionici takvih putovanja iz Montane vrlo su rijetki. Sve su rijedi i medvjedi grizzley koji su u međuvremenu postali zaštitnim znakom države koja čak i u sredini svoje plave zastave donosi krug u kojem dominiraju visoki vrhovi planina i duboki kanjoni.

Poprištu bitke kod Little Big Horna najbliže je mjesto Busby. Jest da nema ni sedam stotina duša, ali gotovo je u potpunosti naseljeno Indijancima. Ženi ne nedostaje, brojem su gotovo izjednačene s muškarcima, ali čak 40% obitelji statistički ne prelazi prag siromaštva, što prevedeno na svakodnevni jezik znači da žive na rubu egzistencije. Malobrojne poslove daju im uglavnom nacionalni park ili memorijalno područje koje posjeti nešto manje od pola milijuna ljudi godišnje.

Zdravko Tomac: "Iza zatvorenih vrata", Zagreb, 1992.

Ugledni hrvatski političar i sveučilišni profesor Zdravko Tomac izabran je 1990. godine za člana Ustavne komisije Sabora SRH, te je radio u najužoj skupini koja je pisala tzv. Božićni ustav SRH koji je bio ustavno-pravna osnovica stvaranja samostalne i suverene hrvatske države. Početkom kolovoza 1991. godine postao je potpredsjednik Vlade demokratskog jedinstva tzv. Ratne vlade. Za vrijeme rata i agresije na Hrvatsku kao član najugreg sastava Vrhovnog državnog vijeća aktivno je sudjelovao u donošenju bitnih i subdinskih odluka u stvaranju i obrani hrvatske države. Na temelju tih iskustava nastala je jedna od najtemeljitih knjiga o Domovinskom ratu - Iza zatvorenih vrata, u kojoj se opširno i dokumentirano iznose povjesne činjenice stvaranja slobodne i neovisne Hrvatske. Knjiga je podijeljena u pet većih cjelina koje obrađuju pojedina povjesna razdoblja. U prvom dijelu Tomac opisuje vrijeme komunizma, svoju ulogu u obrani amandmana na Ustav iz 1971. te dvojbu treba li izabrati hrvatske nacionalne interese ili komunizam. U poglavljiju 'Dobro došli u pakao' raščlanjuje o tome je li se rat mogao izbjegći, osobito se osvrćući na nacionalno pomirenje i završetak II. sv. rata među Hrvatima, potom na Vladu demokratskog jedinstva kao Ratnu vladu i moralne dvojbe užeg kabineta o tome tko ima pravo donijeti odluku koja znači smrt. U trećoj cjelini Tomac dokumentira borbu za međunarodno priznanje Hrvatske, osobito u Velikoj Britaniji, Moskvi, Skandinaviji, Španjolskoj, hrvatskoj dijaspori... U poglavljiju 'Državu nam više ne mogu uzeti' Tomac između ostalog objašnjava zašto se nije kandidirao za predsjednika države, govori o odlascima nakon izbora, o novinarstvu koje je bilo na njegovoj strani te o porukama punim mržnje iz Beograda. U epilogu donosi dnevnik raspleta u pokušaju rasformiranja Vladu demokratskog jedinstva, o tome što se dogovorio s predsjednikom Tuđmanom, a na temelju enormnog vlastitog iskustva na kraju daje i osobnu poruku domaćim političarima.

Nikolina PETAN

FILMOTeka

Gospodin i gospođa Smith (kino)

- američki akcijski (124 min)
- distribucija: Blitz film i video
- Režija: Doug Liman
- Glavne uloge: Brad Pitt, Angelina Jolie, Vince Vaughn

Gospodin i gospođa Smith žive naoko mirnim životom bogatih i uspješnih poslovnih ljudi. No oboje skrivaju tajnu - plaćeni su ubojice, i to za konkurenntske poslodavce. To što su u braku smeta njihovim gazdama pa ih odluče eliminirati. Gospodin i gospođa Smith se tome usprotive...

Rezultat ovog zapleta više je od dva sata akcijskog spektakla u kojem će g. i gđa. Smith svoje impresivne vještine i brak staviti na posljednju kušnju. Istodobno to je i komedija s vrlo neobičnim likovima koji se suočavaju s običnim ljudskim problemima kao što je brak. Film je dokaz kako producenti preko slavnih glumaca mogu, na osnovi njihovih imena, zaraditi mnogo novaca. To je tako i filmofili će se zbog toga uvijek žestiti, ali ako želite biti u trendu morate obožavati Pitta i Jolie, jer su trenutačno oni najveća svjetska "šoubiz" stvar. Naravno da je to jedino što može vrijediti u ovakovom filmu. Priča je potpuno prazna i predvidljiva. Akcijske scene su izrežirane zanatski precizno, ali bez srca. Ukratko, prepunuha akcijska limunada u kojoj je potrošen cijeli arsenal hladnog i vatrenog oružja. Plaćeni ubojice se veličaju kao supružnici superheroji, a barataju noževima i puškama bolje nego neki komandos...

Leon RIZMAUL

2. rujna 1973. Umro "otac" Gospodara prstenova

John Ronald Reuel Tolkien rodio se u Južnoj Africi. Kada je izbio I. svjetski rat imao je samo 22 godine i kao britanski vojnik je iskušao strahote rovovskog ratovanja. Poslije, baveći se književnošću, zapravo je opisivao stvarnost koju je doista proživio u tim teškim danima. Tolkien je bio profesor na najprestižnijem engleskom sveučilištu Oxford, i to germanске filologije, te stručnjak za anglosaksonsku i staronordijsku kulturu. Od malena je bio u doslugu s prirodom: snažno ju je doživljavao, volio i divio se njezinu čistoj ljepoti, a pisati je počeo za svoju djecu. Roman s kojim je sve počelo, Hobbit, doživio je osamdeset izdanja. Kako se bavio slikarstvom, Tolkien je svoja djela sam ilustrirao. I u Hobbitu i u trilogiji Gospodar prstenova opisivao je svijet mitske prošlosti. Hinjena povijest toliko je daleka da ne postoji gotovo nikakvih tragova o njezinu postojanju. No kada čitatelj uđe u Tolkienov svijet neobična bića - hobiti, vilenjaci i patuljci doista postaju stvarni. Gospodar prstenova opisuje borbu života i smrti, a način na koji je Tolkien sudbinu cijelog svijeta stavio u ruke malog Hobbita Froda Banningsa oduševio je brojne naraštaje svih odraslih koji su zadržali dječju maštu. Veliki književnik Tolkien umro je na današnji dan 1973. u Bournemouthu.

5. rujna 1914. Počela bitka na Marni

Želeći što brže osvojiti prednost na zapadnoj fronti Nijemci su ubrzo nakon objave rata krenuli s velikim snagama prema Parizu i početkom rujna 1914. prešli rijeku Marnu brzo napredujući prema 50-ak km udaljenom Parizu. U borbama poznatim pod nazivom Granične bitke Francuzi su doživjeli neuspjeh, nakon čega su počeli povlačenje prema Parizu. Pošto su pokušaji da se njemačka ofenziva zadrži završili neuspjehom, francuski glavni zapovjednik Joffre bio je prisiljen povući se južno od rijeke Marne, stvarajući istodobno povoljne uvjete za protuofenzivu. Udrženo britansko i francusko zapovjedništvo pronašlo je kod poginulog njemačkog časnika plan operacije, pa su saveznici točno znali gdje treba napasti njemačke postrojbe. Sukob je počeo 5. rujna, a u šest dana kravavog boja, na fronti dugačkoj 160 km, sudjelovalo je više od dva milijuna vojnika, a ranjeno ih je i poginulo više od 100 tisuća. Bila je to prva saveznička pobjeda u I. sv. ratu. Nijemci su se povukli 60-ak km, a zaraćene su se strane ukopale u rovove i u njima provale četiri duge godine rata.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Paradoks

Sveti Pavao u poslanici Korinćanima pomalo paradoksalno govori: "Zato uživam u slabostima, uvredama, teškoćama, progonstvima, tjeskobama, poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak." Naša logika i iskustvo nam govore suprotno. Što je doista mislio Pavao? Svaki križ na našem životnom putu jedan je veliki upitnik. Često vidimo nevjerojatne primjere da ono što se činilo strašno, ne-podnošljivo, tragično, odjednom postaje blagoslovljeno. Koliko se samo ljudi obratilo nakon bolesti, gubitka drage osobe, novčanih teškoća i sličnih križeva. Koliki su nakon tragedije i tjeskoba uvidjeli da je ovaj život samo prolazna stanica za vječnost. Čini se da sve te teškoće od kojih bismo najradnije pobegli imaju samo jedan cilj - potaknuti nas da od srca i iskreno zavapimo Bogu, da konačno uvidimo kako smo bez njega izgubljeni i sami na svijetu. I tada se događa Pavlov paradoks - kad sam slab, zazvanači Gospodina i onda ću biti jak!

Mirko ĆOSIĆ

Vikinzi - moreplovci i ratnici

Kad čuješ mo riječ *viking*, najčešće pomislimo na bezobzirnog divljaka s kacigom na kojoj su rogovi, narožanog najraznovrsnijim oružjima poput sjekire ili mačeva (ukrašenih slovima svog pisma), baš poput crtanog lika **Hogara Strašnog**. No, povijest govori da vikingi ipak nisu bili takvi. Kacige s rogovima nosili su gotovo isključivo na religijskim svečanostima (osim klana Berserks) i nikako se ne može reći da su bili razuzdani divljadi ni u svakodnevnom životu, ni tijekom ratovanja.

Živjeli su u malim selima u južnom i središnjem dijelu **Švedske**, isključivo od lova, ribolova i poljoprivrede, a ne ratovanja. Bili su hrabri ratnici, ali ne i nemilosrdni, barem ne prema ženama i djeci. Istina, često su otimali suparnike, najčešće svećenike i tražili otupninu, a ako ju ne bi dobili tad bi zatvorenika izbataljili do smrti, najčešće životinjskim iznutricama. No, takvih primjera nema previše. Godine **845.** kralj **Karlo** platio im je za ono vrijeme basnoslovnih 7000 zlatnika samo da ostave **Franačku** na miru.

Vikingi su nadaleko bili poznati i po svojim malim brodovima - drakarima, ne duljim od 15 do 30 metara, s vrlo niskim dnom, što je bilo izvrsno za prolaska plitkih kanala i iznenadne napade na neprijatelja (gotovo da možemo ustvrditi da su vikingi izmisliли *Blitzkrieg* ratovanje). Vještим moreplovcima iskazali su se ploveći cijelim poznatim svijetom, pa su tako zabilježeni njihovi posjeti **Bagdadu**, a nerijetko su viđeni i na ruskim rijekama duboko u unutrašnjosti **Azije**, **Mediterranu** i **Crnom moru**, ali i u **Kanadi**, na **Grenlandu** i **Islandu**, te obalama današnjeg **SAD-a**.

U vikingšku ratnu hrabrost nitko nikad nije ni posumnjao, no, ipak su se bojali smrti, ali u krevetu, od bolesti ili starosti. Vjerovali su, naime, da svaki ratnik koji pogine na bojnom polju izravno odlazi u **Valhallu** gdje se pridružuje bogovima i uživa u svom tamošnjem božanstvenom životu, dok svi ostali načini umiranja nisu bili prihvatljivi za heroje. **Odina** su slavili kao vrhovnog Boga, a odmah iza njega bili su **Thor**, **Frej**, **Balder** i ostali bogovi. Prve naznake kršćanstva upoznali su između **900.** i **1000.** godine, nakon čega je monoteizam, istina, uz prilične otpore, pa i ratovanja, prevladao tradicionalna vjerovanja.

Ivan BELINEC

www.history.navy.mil

Ukoliko vas zanima ratovanje na moru, pogotovo s Američkom ratnom mornaricom u glavnoj ulozi, tada je site www.history.navy.mil ono što ne smijete propustiti. To je stranica koja već na **Home page** nudi veliki broj raznih linkova posvećenih sukobima i bitkama na moru u proteklih pedesetak godina. Što više, raznovrsnosti stranice pridonose i linkovi o podvodnoj arheologiji, popisima i povjesnicama ratnih brodova (iz sastava mornarice i Obalne straže), te naravno mornaričkom zrakoplovstvu.

Home page zapravo služi samo kao mjesto na kojem su linkovi i na njemu nema nikakvog drugog sadržaja. Ipak, s obzirom na brojnost i kvalitetu linkova ta jednostavnost je pozitivna, a ne negativna strana sitea.

Osobito preporučamo link vezan uz **Povijesni institut Američke ratne mornarice (Naval Historical Center)**, te naravno, službenu stranicu mornarice (www.usnavy.mil) koju smo već predstavljali. Vrijednost sitea definitivno jest činjenica da je vlasnik **US Navy**, te da webmasteri često postavljaju nove linkove što pridonosi i kvantiteti i kvaliteti stranice.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio T. VLAŠIĆ

1. Terensko vozilo *Pinzgauer* danas proizvodi tvrtka:
 A Automotive Technik
 B Lockheed Martin
 C Iveco

2. *VBCI*, novo borbeno vozilo pješaštva izvorno se razvija za potrebe OS-a:
 A Portugala
 B Danske
 C Francuske

3. Buduće njemačko borbeno vozilo pješaštva zove se:
 A Puma
 B Rys
 C SEP

4. Novo australsko oklopno vozilo *Bushmaster* proizvodi tvrtka:
 A ADI
 B Tenix
 C Bofors Defence

5. Novo borbeno vozilo pješaštva nizozemske vojske *CV90* ima top kalibra:
 A 20 mm
 B 35 mm
 C 76 mm

Riješio 1. kvartal 4-5.50

HRVATSKI VOJNIK

www.hrvatski-vojnik.hr